

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	1(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

SFCR - Länsförsäkringar Södermanland

**Rapport om solvens och finansiell
ställning
Länsförsäkringar Södermanland**

2016-12-31

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	2(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Sammanfattning

Länsförsäkringar Södermanland är kundägt, lokalt och självständigt. Bolagsformen ömsesidig innebär att bolaget ägs av kunderna, bolagets försäkringstagare. Ägarna har inflytande över verksamheten genom att de väljer fullmäktigeledamöter, för närvarande 66 st som ska företräda dem på bolagsstämman. Länsförsäkringar Södermanland har sitt verksamhetsområde i Södermanlands läns nio kommuner: Eskilstuna, Flen, Gnesta, Katrineholm, Nyköping, Oxelösund, Strängnäs, Trosa och Vingåker.

Bolaget erbjuder privatpersoner, företag och organisationer ekonomisk trygghet genom ett omfattande sortiment av produkter och tjänster inom sakförsäkring, livförsäkring och bankverksamhet. Inom sakförsäkring deltar bolaget i den gemensamma återförsäkringsaffären inom länsförsäkringsgruppen.

Förutom verksamhet där Länsförsäkringar Södermanland har egen koncession erbjuder bolaget försäkring inom såväl sak- som livförsäkringsområdet samt bank- och fondtjänster genom avtal med Länsförsäkringar AB ("LFAB") och dess dotterbolag. De förmedlade affärerna är bank- och fondverksamhet, livförsäkring, övrig specialförsäkring samt djurförsäkring. För de förmedlade affärerna har bolaget ansvaret för kundrelationerna.

Bolaget är franchisegivare till tre fastighetsmäklarföretag som bedriver mäklarrörelse avseende fastigheter och bostadsrättslägenheter.

Länsförsäkringar Södermanland ingår som ett av 23 lokala och kundägda länsförsäkringsbolag i federationen länsförsäkringsgruppen. Gemensamt äger gruppen Länsförsäkringar AB med dotterbolag.

Moderbolagets resultat uppgick till 104 mkr (123 mkr) efter skatt för räkenskapsåret 2016. Resultatet i försäkringsrörelsen (tekniskt resultat) uppgick till -2,7 mkr (7,1 mkr). Bolagets styrelse föreslog årsstämman (i april 2017) att besluta att inte lämna återbäring till delägarna (kunderna) för verksamhetsåret 2016 mot bakgrund av det svaga tekniska resultatet. Årsstämman biföll förslaget från styrelsen.

Bolaget har ett väl genomarbetat företagsstyrningssystem som beskriver vilka risker bolaget har, hur bolaget arbetar med riskhantering och hur den interna kontrollen följer upp bolagets riskåtagande. Viktiga områden i bolagets företagstyrningssystem är lämplighetsprövning,

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	3(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

ersättningssystem, tillämpning av aktsamhetsprincipen i kapitalförvaltningen samt regler kring utlagd verksamhet. För uppföljning av företagstyrningssystemet finns internrevisor, compliance och riskkontrollfunktion. Utöver dessa finns en aktuariefunktion som gör försäkringstekniska bedömningar.

Risker utgör en väsentlig del av Länsförsäkringar Södermanlands verksamhetsmiljö och affärsaktiviteter. För att hantera riskerna finns tydligt definierade strategier och ansvarsområden.

Bolaget arbetar löpande med att kartlägga och utvärdera riskerna som bolaget är exponerat för. Riskexponeringen omfattar bland annat marknadsrisk, skadeförsäkringsrisk, motpartsrisk, livförsäkringsrisk, likviditetsrisk och operativ risk. Riskexponeringen sammanställs och beräknas och blir ett uttryck för bolagets riskprofil.

Bolagets riskstrategi är en integrerad del i bolagets verksamhetsstyrning vilken, givet bolagets affärsstrategi, syftar till att styra bolagets risktagande så att en bra avvägning mellan risktagande och förutsättningar för avkastning uppnås. Detta sker bland annat genom att bolaget klassificerar och hanterar riskerna efter i vilken grad de är önskade, nödvändiga eller icke önskvärda risker. Önskade risker är de risker bolaget medvetet tar i försäkringsaffären och kapitalförvaltningen. Nödvändiga är de risker som inte skapar direkt avkastning, men som inte går att undvika, och icke önskvärda är slutligen de risker som innebär en negativ inverkan på bolagets möjlighet till måluppfyllnad.

Redovisning och värdering av tillgångar och skulder i enlighet med Solvens II-regelverket skiljer sig åt från redovisning och värdering av tillgångar och skulder i bolagets årsredovisning. Som huvudprincip värderas bolagets tillgångar i solvensbalansräkningen till marknadsvärde, det vill säga det belopp för vilket de skulle kunna utväxlas i en transaktion mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och har ett intresse av att transaktionen genomförs. För den finansiella redovisningen tillämpar bolaget för sin värdering så kallad lagbegränsad IFRS.

De mest väsentliga skillnaderna mellan redovisningssätten utgörs av värdering och/eller klassificering av försäkringstekniska avsättningar, aktier i dotterföretag och förutbetalda anskaffningskostnader. Skillnaderna som uppkommer vid omvärdering och omklassificering från den finansiella redovisningen till redovisning enligt Solvens II påverkar storleken på bolagets kapitalbas.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	4(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Kapitalplanering genomförs en gång per år och är integrerad med affärsplaneringen. Storleken på kapitalbehovet och tillgången på kapital analyseras där målet är att säkerställa att kapitalbasen är tillräcklig för att bära de risker som följer av realiserandet av affärsplanen. Kapitalbasen i Länsförsäkringar Södermanland består endast av primärkapital nivå 1 och tillåts därför i sin helhet täcka solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav. Bolaget använder Standardformeln för beräkning av solvenskapitalkravet.

Materiella förändringar under 2016

Det nya regelverket Solvens II började gälla från årsskiftet och bolaget har under 2016 genomfört den rapportering till Finansinspektionen som följer av regelverket. Det rör sig om en betydande mängd rapporter och dessa har genomförts på ett betryggande sätt med en stor arbetsinsats från aktuarie, riskkontroll och ekonomienheten.

Under våren 2016 infördes en ny marknadsorganisation. Från att ha varit organiserat i affärsområden för privatmarknad respektive företagsmarknad gäller nu en organisation utifrån affär, med ett affärsområde för sakförsäkringsverksamheten respektive ett affärsområde för bank- och livverksamheterna. Den nya organisationen började gälla den 1 maj 2016.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	5(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Materiella förändringar under 2016	4
A. Verksamhet och resultat.....	8
A.1 Verksamhet.....	8
A.1.1 Om Länsförsäkringar Södermanland	10
A.2 Försäkringsresultat.....	13
A.3 Investeringsresultat	14
A.4 Resultat från övriga verksamheter	15
B. Företagsstyrningssystemet	17
B.1 Allmän information om företagsstyrningssystemet	17
B.1.1 Strukturen hos förvaltnings- och ledningsorganen	24
B.1.2 Aktsamhetsprincipen inom placeringsverksamheten	26
B.1.3 Företagsstyrningssystemets lämplighet.....	27
B.1.4 Ersättningsprinciper	28
B.2 Lämplighetskrav	28
B.3 Riskhanteringssystemet inkl. egen risk- och solvensbedömning.....	29
B.3.1 Beskrivning av riskhanteringssystemet.....	29
B.3.2 Information om den egna risk- och solvensbedömningen	34
B.3.3 Standardformelns tillämplighet.....	35
B.4 Internkontrollsystem	36
B.5 Internrevisionsfunktion.....	38
B.6 Aktuariefunktion.....	39
B.7 Uppdragsavtal.....	40
C. Riskprofil	41
C.1 Teckningsrisk.....	42
C.1.1 Riskexponering	42
C.1.2 Riskkoncentration	43
C.1.3 Riskreduceringstekniker	44
C.1.4 Riskkänslighet.....	44

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanlad	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	6(84)
Författare		Dokumentansvarig	Beslutsfattare		Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD	Styrelsen		2017-05-17	1.0

C.2 Marknadsrisk	45
C.2.1 Riskexponering	45
C.2.2 Riskkoncentration	47
C.2.3 Riskreduceringstekniker	48
C.2.4 Riskkänslighet.....	53
C.3 Motpartsrisk.....	54
C.3.1 Riskexponering	54
C.3.2 Riskkoncentration	54
C.3.3 Riskreduceringstekniker	55
C.3.4 Riskkänslighet.....	56
C.4 Likviditetsrisk.....	56
C.4.1 Riskexponering	56
C.4.2 Riskkoncentration	57
C.4.3 Riskreduceringstekniker	57
C.4.4 Riskkänslighet.....	58
C.5 Operativ risk	58
C.5.1 Riskexponering	58
C.5.2 Riskkoncentration	59
C.5.3 Riskreduceringstekniker	59
C.5.4 Riskkänslighet.....	60
C.6 Övriga materiella risker	60
C.6.1 Riskexponering	60
C.6.2 Riskkoncentration	61
C.6.3 Riskreduceringstekniker	61
C.6.4 Riskkänslighet.....	61
D. Värdering för solvensändamål	62
D.1 Tillgångar.....	62
D.1.1 Värderingen i samband med solvensberäkningen.....	62
D.1.2 Värderingsprinciper i solvensberäkningen för olika tillgångsklasser	63
D.2 Försäkringstekniska avsättningar.....	66
D.2.1 Värderingen av försäkringstekniska avsättningar för olika affärsgränar	66

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	7(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

D.2.2 Materiella skillnader mot den finansiella redovisningen	71
D.2.3 Övrig information om försäkringstekniska avsättningar.....	73
D.3 Andra skulder	73
D.4 Alternativa värderingsmetoder	75
D.4.1 Innehav av LFAB-aktier	75
D.4.2 Strimlusen Förvaltnings AB	75
D.4.3 Aktier i Bergvik Skog AB.....	76
E. Finansiering	78
E.1 Kapitalbas	78
E.1.1 Mål och principer för kapitalbasen	78
E.1.2 Skillnader mellan tillgångar minus skulder i solvensbalansräkningen och eget kapital i den finansiella redovisningen	79
E.1.3 Struktur, värde och kvalitet på primär- och tilläggskapital.....	79
E.1.4 Övrig information om kapitalbasen	81
E.2 Solvens- och minimikapitalkrav	81
E.2.1 Allmän information om Södermanlands solvens- och minimikapitalkrav.....	81
E.2.2 Utveckling av solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet	82
E.3 Användning av undergruppen för durationsbaserad aktiekursrisk vid beräkning av solvenskapitalkravet.....	83
E.4 Överträdelse av minimikapitalkravet och solvenskapitalkravet	83
E.5 Övrig information	83
F. Bilagor till rapporten.....	84

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	8(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

A. Verksamhet och resultat

A.1 Verksamhet

Länsförsäkringar Södermanland (519000-6519) är ett ömsesidigt försäkringsbolag med säte i Nyköping. Bolaget bildades 1846 och firade 170-årsjubileum 2016. Vår affärsidé beskrivs på följande sätt:

”Vi har ett brett utbud av tjänster och produkter inom bank, försäkring och fastighetsförmedling. Våra kunder är våra ägare och vi agerar alltid för deras bästa.”

Bolaget erbjuder privatpersoner, företag och organisationer ekonomisk trygghet genom ett omfattande sortiment av produkter och tjänster inom sakförsäkring, livförsäkring och bankverksamhet. Inom sakförsäkring deltar bolaget i den gemensamma återförsäkringsaffären inom länsförsäkringsgruppen.

I egen koncession tecknar Länsförsäkringar Södermanland försäkring avseende olycksfalls- och sjukförsäkring, motorfordonsförsäkring, trafikförsäkring, fartyg med begränsning till fritidsbåtar, godstransport, försäkring mot brand och annan skada på egendom, fartygsansvar med begränsning till ansvar för fritidsbåtar, allmän ansvarighet, annan förmögenhetsskada samt rättsskydd.

Förutom verksamhet där Länsförsäkringar Södermanland har egen koncession erbjuder bolaget försäkring inom såväl sak- som livförsäkringsområdet samt bank- och fondtjänster genom avtal med Länsförsäkringar AB (”LFAB”) och dess dotterbolag. De förmedlade affärerna är bank- och fondverksamhet, livförsäkring, övrig specialförsäkring samt djurförsäkring. För de förmedlade affärerna har bolaget ansvaret för kundrelationerna.

Bolaget är franchisegivare till tre fastighetsmäklarföretag som bedriver mäklarrörelse avseende fastigheter och bostadsrättslägenheter.

Vid utgången av 2016 hade bolaget 111.220 kunder med minst ett engagemang inom sakförsäkring, livförsäkring och/eller bank.

Följande ledord är styrande i vår verksamhet:

- Kundägd
- Lokala
- Enkelhet
- Omvärldsorientering
- Federativ samverkan

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	9(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Kundägd

Ömsesidigheten innebär att bolaget ägs av våra sakförsäkringsskunder vilket styr alla våra beslut och vårt sätt att vara. När andra pratar om att maximera vinsten så frågar vi oss vad som är bra för kunden. Allt vi gör går ut på att skapa kundnytta.

Vi tillämpar en kostnadsbaserad prissättning och strävar efter att varje produktgren och varje kund ska vara uthålligt lönsam även om vi under korta perioder medger en underprissättning av marknads- eller kundskäl. De år vi gör goda resultat kan vi betala tillbaka pengar till kunderna som återbäring. Vi är alltid aktsamma om kundernas pengar.

Lokala

Länsförsäkringar Södermanland har sitt verksamhetsområde i Södermanlands läns nio kommuner: Eskilstuna, Flen, Gnesta, Katrineholm, Nyköping, Oxelösund, Strängnäs, Trosa och Vingåker. Vi är en del av Södermanlands län och det sörmäländska näringslivet. Vi vill vara med att ta ansvar för utvecklingen och göra vårt län till en tryggare och säkrare plats att bo på.

Vi finns i länet genom styrelsen, kontor, medarbetare och ombud. Våra kunder ska ha nära till oss, både beslutsfässigt och geografiskt. Vi vill att så mycket som möjligt av den service kunder behöver ska finnas nära och utföras av människor som förstår och delar samma verklighet som kunden. Bolaget erbjuder möjlighet till fysiska kundmöten inom sakförsäkring, bank, livförsäkring och fastighetsförmedling på de fyra orter bolaget har kontor, för närvarande Eskilstuna, Katrineholm, Nyköping och Strängnäs. Bolagets skadereglering hanteras lokalt med huvuddelen av personalen på kontoret i Nyköping.

Vi tar självständiga beslut i de flesta frågor utifrån en uppfattning om vad som är bäst för våra kunder här i Södermanland. Beslutsfattande sker lokalt i alla de frågor som rör sakförsäkring och skadereglering liksom merparten av beslutsfattandet inom verksamheterna livförsäkring och bank.

Enkelhet

Det ska vara enkelt att vara kund hos Länsförsäkringar Södermanland. Våra produkter och tjänster är ibland en funktion av en komplicerad vardag och en krånglig lagstiftning. Våra medarbetare är kompetenta och engagerade och deras sätt att arbeta med rådgivning är anpassad till att alltid utgå från kundens behov och se till att kunden förstår de råd vi lämnar och de produkter och tjänster vi erbjuder. Våra rådgivares goda förmåga att i samråd med kunden föreslå lösningar som passar kunden bidrar till upplevelsen av tydlighet och enkelhet i relationen med Länsförsäkringar Södermanland. Att vi fattar våra beslut nära kund och vår lokala närvaro är faktorer som också bidrar till att göra det enkelt och tryggt att vara kund hos oss.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	10(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Omvärldsorientering

Länsförsäkringar Södermanland har ett öppet och intresserat förhållningssätt till omvärlden. Vi är aktiva i vårt arbete med att påverka vår omvärld bland annat genom olika former av samverkan, t ex genom medverkan i konsumentorganisationer, företagarföreningar, grannsamverkan och lokala nätverk. Vi är självkritiska, granskar ständigt vårt sätt att arbeta och är öppna för nya idéer för att skapa bättre lösningar för kunden. Vi arbetar metodiskt med kvalitet, miljö och säkerhet som en naturlig del i verksamheten.

Federativ samverkan

För att nå stordriftsfördelar och kundnytta samarbetar vi med de 22 övriga länsförsäkringsbolagen i federationen länsförsäkringsgruppen. Tillsammans äger vi Länsförsäkringar AB ("LFAB") med dotterbolag, med säte i Stockholm. Inom bank och försäkring finns påtagliga stordriftsfördelar och länsförsäkringsbolagen har valt att samla dessa resurser i LFAB.

Länsförsäkringsgruppen och LFAB

Länsförsäkringsgruppen är, som beskrivits ovan, en samverkan mellan 23 självständiga länsförsäkringsbolag, alla ägda av sina kunder. Samverkan inom federationen innebär att vi ibland får ge upp en del av vår självständighet och kompromissa med målsättningen att skapa rationalitet och kostnadsfördelar för kunden. För våra kunder är vi dock alltid lika lokala - Länsförsäkringar Södermanland har alltid kundkontakterna i länet, men i LFAB bedrivs affärsverksamhet och service- och utvecklingsarbete inom till exempel liv- och fondförsäkring, bank, fondförvaltning, IT, återförsäkring, djurförsäkring och hälsoförsäkring. LFABs uppgift är att skapa förutsättningar för länsförsäkringsbolagen att bli framgångsrika på sina respektive marknader. Förutom den samverkan som sker genom LFAB så direktäger de 23 länsförsäkringsbolagen, tillsammans med berörda affärsenheter inom LFAB, även Länsförsäkringar Fastighetsförmedling och Länsförsäkringar Mäklarservice. Vi har en kontinuerlig dialog med övriga länsförsäkringsbolag och LFAB om prioriteringar inom utveckling och förvaltning och vi är tydliga i vårt kravställande.

Länsförsäkringars gemensamma varumärke är mycket starkt i relation till konkurrenternas inom branschen för bank, försäkring och pension. Våra kunder gav oss fina vitsord under 2016. Enligt Svensk kvalitetsindex har vi de nöjdaste kunderna i kategorierna "Privatpension", "Bilförsäkring", "Privatförsäkring", "Fastighetsförmedling" och "Privat Bank".

A.1.1 Om Länsförsäkringar Södermanland

Ägarstyrning och operativ organisation

Länsförsäkringar Södermanland är kundägt, lokalt och självständigt. Bolagsformen ömsesidig innebär att bolaget ägs av kunderna, bolagets försäkringstagare. Ägarna har inflytande över

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	11(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

verksamheten genom att de väljer fullmäktigeledamöter, för närvarande 66 st som ska företräda dem på bolagsstämman.

Bolagsstämman utser bolagets styrelse som består av sju ledamöter. Därutöver ingår vd och två personalrepresentanter i styrelsen. Styrelsen för Länsförsäkringar Södermanland ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. I detta ansvar ingår att fastställa en ändamålsenlig organisation, övergripande mål och strategier för verksamheten samt riktlinjer för kontroll och styrning av verksamheten. Styrelsen fastställer årligen en arbetsordning för sitt arbete, en instruktion för VD samt policy och riktlinjer för de viktigaste områdena i verksamheten. Styrelsen har under 2016 haft åtta sammanträden.

Länsförsäkringar Södermanland äger samtliga aktier och innehar samtliga röster i dotterbolaget Strimlusen Förvaltnings AB (556683-5905). Verksamheten i dotterbolaget består av förvaltning av värdepapper. Bland dotterbolagets placeringstillgångar finns bl a aktieposter i Humlegården Fastigheter AB och Lansa Fastigheter AB.

Figur A1: Länsförsäkringar Södermanlands dotterbolag och anknutna företag 31 december 2016

Extern revisor och finansiell tillsyn

Bolaget står under tillsyn av Finansinspektionen, <http://www.fi.se>. Bolagets revisor till och med bolagsstämman i april 2017 var Mårten Asplund, auktoriserad revisor KPMG AB, <https://home.kpmg.com>.

Mårten Asplund lämnade uppdraget som revisor på grundval av de rotationsregler som gäller för revisorer och revisionsbolag i publika företag. På bolagsstämman 4 april 2017 valdes Eva Fällén, auktoriserad revisor PWC, till ordinarie revisor för bolaget.

Betydande affärshändelser under rapporteringsperioden

Resultatet utvecklades fortsatt svagt i försäkringsrörelsen medan finansförvaltningen återigen uppvisade ett mycket bra resultat. Totalkostnadsprocenten i försäkringsrörelsen uppgick till

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	12(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

103,5 % (100,6 %) och totalavkastningen i finansförvaltningen uppgick till 6,8 % för moderbolaget och till 8,9 % för koncernen.

Försäkringsrörelsen har utvecklats negativt inom flera områden även om premieinkomsten för egen räkning ökat med drygt 6 procent under 2016. Skadekostnaderna för egen räkning har dock ökat i en ännu högre takt, närmare 12 procent. Antalet skador ökar fortsatt och vi har haft en större andel så kallade storskador. Vi har haft två skador som överstigit vårt självbehåll på 7,5 mkr. I bägge fallen rör det sig om brandskador. Av våra 12 produktgrupper inom privat- och företagssakförsäkring var endast 3 lönsamma under 2016. Det är en osedvanligt låg nivå och lönsamheten är betydligt sämre än vår målsättning.

De finansiella marknaderna utvecklades positivt under 2016, räntorna har varit fortsatt låga och avkastningen på aktier och fastigheter har varit god. För Länsförsäkringar Södermanlands del har det inneburit en positiv avkastning. Resultatet i finansförvaltningen blev bättre än förväntat då avkastningen under året blev 6,8 procent för moderbolaget och 8,9 procent för koncernen. Mot bakgrund av att inflationen, mätt i KPI, varit låg blev den reala avkastningen väsentlig vilket får betraktas som ett mycket bra resultat för ett sakförsäkringsbolag. Bankverksamheten har utvecklats positivt, både vad gäller tillväxt i affärsvolym och i antalet nya kunder. Resultatet i den lokala bankaffären förbättrades något jämfört med föregående år och närmar sig ett positivt resultat. Försäljningen av liv- och pensionsprodukter påverkas fortfarande av att Länsförsäkringar Liv AB stängts för nyteckning. Trots en minskad försäljning har vi sett en tillväxt i försäkringskapitalet under 2016, främst beroende på en god utveckling på de finansiella marknaderna.

Bolagets styrelse föreslog årsstämman (i april 2017) att besluta att inte lämna återbäring till delägarna (kunderna) för verksamhetsåret 2016 mot bakgrund av det svaga tekniska resultatet. Årsstämman biföll förslaget från styrelsen.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	13(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

A.2 Försäkringsresultat

Nedanstående tabell ger en översikt över bolagets försäkringsresultat efter återbäring och rabatter fördelade på affärsgränar.

Försäkringsresultat per affärsgren	2016
(tkr)	
Skadeförsäkringsförpliktelser	
<i>Sjukdom och olycksfallsförsäkring</i>	-7 494
<i>Trafikförsäkring</i>	4 001
<i>Övrig motorfordonsförsäkring</i>	7 763
<i>Egendomsförsäkring</i>	-17 293
Totalt försäkringsresultat skadeförsäkringsförpliktelser	-13 023
Icke-proportionella skadeåterförsäkringsförpliktelser	
<i>Icke-proportionell sjukåterförsäkring</i>	1 133
<i>Icke-proportionell olycksfallsåterförsäkring</i>	341
<i>Icke-proportionell egendomsåterförsäkring</i>	12 657
Totalt försäkringsresultat icke-proportionella skadeåterförsäkringsförpliktelser	14 131
Livförsäkringsförpliktelser	
<i>Livräntor i samband med andra försäkringsåtaganden</i>	-2 565
<i>Livåterförsäkring</i>	-1 246
Totalt försäkringsresultat livförsäkringsförpliktelser	-3 811
Totalt försäkringsresultat	-2 703

Tabell A2(1): Försäkringsresultat per affärsgren 31 december 2016.

Länsförsäkringar Södermanland är enbart verksamt i Sverige, närmare bestämt i Södermanlands läns nio kommuner. Bolaget har under året såväl tappat som tagit marknadsandelar inom olika segment. Premieinkomsten i sakförsäkring ökade med 6,1 procent och försäkringsersättningar för egen räkning ökade med 11,8 procent jämfört med föregående år. Antalet mindre skador främst relaterade till motorfordonsförsäkring och boendeförsäkring ökar jämfört med tidigare år.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	14(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Under 2016 registrerades totalt 28 640 skador vilket är en ökning med 5 % jämfört med 2015. Få skador har dock varit av den storleken att återförsäkringsskyddet trätt in. Av de registrerade skadorna var 17 529 motorskador vilken är en ökning med 7 % jämfört med närmast föregående år. Med en ökande skadefrekvens, ökade medelskadekostnader och flera större skador inom trafik blev motoraffären hårt belastad under 2016.

Driftskostnaderna, exklusive skaderegleringskostnader, ökade under året med 6,0 procent och uppgick till 97 086 tkr. Driftskostnader inklusive skaderegleringskostnader uppgick till 146 999 tkr, en ökning mot föregående år med 11,2 procent. De främsta orsakerna till kostnadsökningen är satsningar på skadeförebyggande aktiviteter inom framförallt brand och investeringar i ett nytt modernt försäkringssystem. För att kunna leverera bra service till ett växande bestånd har bolaget tillgodosett behovet att förstärka upp skadeavdelningen och andra backofficefunktioner. Bolaget har också, för att möta nya lag- och regelverkskrav, tvingats öka sina administrativa resurser vilket också bidragit till kostnadsökningen.

A.3 Investeringsresultat

Resultatet i finansförvaltningen blev högre än förväntat då bolaget under året har haft en gynnsam tillgångsfördelning. Största delen av investeringsresultatet kommer ifrån värdeuppgång på aktier i svenska och globala bolag men också från fastighetsaktier. På räntesidan är det främst företagsobligationer som har bidragit positivt till resultatet. Avkastningen för den totala portföljen blev 6,8 procent i moderbolaget och 8,9 procent i koncernen.

I nedanstående tabell presenteras investeringsresultatet 2016, inklusive värdeförändringar på dotterbolagets placeringstillgångar, före avdrag för kapitalavkastning överförd till försäkringsrörelsen och utan avdrag för kapitalförvaltningskostnader.

Investeringsresultat per tillgångsslag (tkr)	Intäkter	Kostnader	Resultat
Aktier och andelar	260 651	-881	259 770
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	28 554	-10 521	18 033
Summa	289 205	-11 402	277 803

Tabell A.3(1): Intäkter och kostnader per tillgångsslag 31 december 2016.

Alla vinster och förluster i Länsförsäkringar Södermanland redovisas i årets resultat och påverkar på så sätt det egna kapitalet. Bolaget har inget övrigt totalresultat. Nedanstående tabell utvisar vinster och förluster som påverkat eget kapital under 2016.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	15(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Vinster och förluster som påverkar eget kapital

Rapport över förändringar i eget kapital för moderbolaget (tkr)	Övrigt eget kapital	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt kapital
<i>Ingående balans 160101</i>	106 060	586 374	123 047	815 481
<i>Vinstdisposition</i>		123 047	-123 047	
<i>Årets resultat</i>			104 176	104 176
<i>Utgående balans 161231</i>	106 060	709 421	104 176	919 657

Tabell A3(2): Vinster och förluster som påverkar eget kapital per 31 december 2016

Investeringar i värdepapperisering

Länsförsäkringar Södermanland har investeringar i säkerställda obligationer utgivna av svensk bank eller hypoteksinstitut. Bolaget har i övrigt inga investeringar i värdepapperiserade tillgångar.

A.4 Resultat från övriga verksamheter

Bolaget erbjuder och förmedlar ett brett utbud av liv-, hälsa-, och djurförsäkringar samt bank- och fondtjänster genom avtal med Länsförsäkringar AB och dess helägda dotterbolag. För de förmedlade affärerna har bolaget ansvaret för kundrelationerna och erhåller ersättning för detta. De totala intäkterna och kostnaderna från de förmedlade affärerna framgår av nedanstående tabell.

Intäkter och kostnader från övrig verksamhet (tkr)	2016
<i>Övriga intäkter</i>	68 943
<i>Övriga kostnader</i>	-71 186
Summa	-2 243

Tabell A4(1): Intäkter och kostnader från övrig verksamhet per 31 december 2016

Bankverksamheten har haft en god tillväxt under året både vad gäller affärsvolym som i antalet nya kunder. Den totala affärsvolymen, mätt som in- och utlåning, har ökat med 690,5 mkr (755,5 mkr) eller med 8,8 % (10,5 %). Bankverksamheten resulterade i ett underskott på -2,4 mkr (-2,6 mkr). Resultatet i den lokala bankaffären förbättrades således jämfört med föregående år och kreditförlusterna är fortsatt på en mycket låg nivå.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	16(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Bolagets försäljning av liv- och pensionsförsäkring minskade med 19,3 % (+26,4 %) till ett försäljningsvärde av 272,3 mkr (337,5 mkr). Försäljningen av liv- och pensionsprodukter påverkas fortfarande av att Länsförsäkringar Liv AB stängts för nyteckning. Detta är en väsentlig orsak till att försäljningen minskat avsevärt jämfört med föregående år. Premieinkomsten minskade med 26,1 % (+13,2 %) medan det förvaltade kapitalet ökade med 3,5 % (+0,5 %). Bolagets livförsäkringsverksamhet resulterade i ett överskott på 0,4 mkr (0,8 mkr) under verksamhetsåret.

Leasingavtal och hyra av inventarier

Länsförsäkringar Södermanland har inga avtal som klassificeras som leasingavtal, inga leasingkostnader har belastat resultatet under 2016. Bolaget har hyresavtal för kontorsmaskiner och kostnaderna för hyra av kontorsmaskinerna som belastat resultatet under 2016 uppgår till 904 tkr.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	17(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

B. Företagsstyrningssystemet

Företagsstyrning handlar ytterst om hur företagets verksamhet styrs och kontrolleras.

Försäkringsrörelselagen och Solvens II-regelverket uppställer krav på inrättande av system för företagsstyrning i tillståndspliktiga försäkringsföretag. Systemet ska vara effektivt konstruerat för att garantera en sund och ansvarsfull företagsledning och minst omfatta en tillfredsställande och överblickbar organisationsstruktur, tydlig ansvarfördelning, lämplig grad av uppdelning av uppgifterna och ett effektivt system för att säkerställa att information förs vidare. Systemet ska vidare stå i proportion till försäkringsföretagets art, storlek och komplexitet och regelbundet utvärderas internt. Länsförsäkringar Södermanlands företagsstyrningssystem beskrivs i avsnitten nedan.

B.1 Allmän information om företagsstyrningssystemet

Länsförsäkringar Södermanlands företagsstyrningssystem är den systematik inom vilken bolagets strategier, långsiktiga inriktning och principer för styrning omsätts till affärsverksamhet. Företagsstyrningssystemet är således det ramverk som bolaget förhåller sig till när man organiserar, styr och kontrollerar verksamheten i förhållande till gällande interna och externa regelverk.

Företagsstyrningssystemet hos Länsförsäkringar Södermanland består av:

- 1 Operativ organisation och organisationsstruktur
- 2 System för intern styrning och kontroll
- 3 Riskbaserad verksamhetsstyrning

Företagsstyrningssystemet tar sin utgångspunkt i bolagets värdegrund, vision, riskfilosofi, mål och strategier och ramverket för systemet fastställs på grundval av ägarnas krav på bolaget samt verksamhetens målsättningar. Systemet omfattar de arbetssätt och verksamhetsprocesser som krävs för att genomföra den löpande operativa verksamheten i linje med intressenternas önskemål, bland annat avseende lönsamhet och önskad risknivå, inom ramen för gällande regelverkskrav. Det innehåller regelverk för att rapportera resultat och avvikelser till företagsledning, VD och styrelse.

Bolagets företagsstyrningssystem syftar sammanfattningsvis till att säkerställa en tillfredsställande styrning och ledning av bolaget samt att uppfylla målen i affärsplanen inom ramen för beslutad risktolerans och regelverk.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	18(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Bolagets operativa organisation

En central del av företagsstyrningssystemet är bolagets organisatoriska uppbyggnad. Bolaget ska ha en operativ organisation med en ändamålsenlig och överblickbar organisationsstruktur (se vidare avsnitt B.1.1, *Strukturen hos förvaltnings- och ledningsorganen*), en tydlig besluts- och rapporteringsordning samt en tydlig fördelning av ansvar och uppgifter mellan dels de olika bolagsorganen och dels de så kallade försvarslinjerna (se vidare avsnitt B.3.1, *Beskrivning av riskhanteringssystemet*, punkt 5, *Tre försvarslinjer*). Den organisationsstruktur som styrelsen och VD fastslagit innebär en fördelning av ansvar och befogenheter på affärsområden och avdelningar. Detta för att verksamheten ska nå största möjliga kundnytta, effektivitet och trygghet. Chefer för affärsområden och avdelningar ingår i bolagets företagsledning. Följande affärsområden och avdelningar finns inrättade:

- Affärsområde Försäkring
- Affärsområde Bank och Liv
- Skadeavdelningen
- Ekonomi/Administrationsavdelningen
- Personalavdelningen
- Kommunikationsavdelningen

Integrerat i den operativa organisationen finns system för intern styrning och kontroll, regelefterlevnad och riskhantering. Inom ramen för organisationen ska också säkerställas arbete med och tillsyn över:

- utlagd verksamhet,
- rapportering och överföring av information,
- informationssäkerhet,
- hantering av intressekonflikter samt
- att styrelseledamöter och medarbetare är lämpliga för sina uppgifter.

Genom den operativa organisationen säkerställs att det finns systematik och rutiner som är lämpliga för att verksamheten ska kunna bedrivas enligt gällande regler. Ansvar och uppgifter i den operativa organisationen är tydligt angivna för att säkerställa att ingen tvekan råder om ansvarsfördelning, att viktiga uppgifter utförs och att dubbelarbete undviks. Arbetssätt och processer ska vara effektiva och utgå från fastställt ansvar. Bolaget har upprättat ”Riktlinje för ledningssystem” som tydliggör ansvaret för respektive huvudprocess i bolaget.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	19(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Utlagd verksamhet

Länsförsäkringar Södermanland lägger ut en del verksamhet till andra uppdragstagare såsom exempelvis till andra länsförsäkringsbolag, Länsförsäkringar AB eller SOS International. Bolaget har loggfört all sin utlagda verksamhet och sorterat den i två kategorier beroende på om den utlagda verksamheten är av väsentlig betydelse (kritisk) eller inte. Kriterierna för om en utlagd verksamhet ska klassas som väsentlig framgår tydligt av bolagets ”Riktlinje för utlagd verksamhet (outsourcing)” och har sin utgångspunkt i om den utlagda verksamheten är nödvändig för att bolaget ska kunna bedriva sin försäkringsverksamhet på så sätt att bolaget inte skulle kunna leverera sina tjänster till försäkringstagarna utan den. Ansvar för utlagd verksamhet stannar självfallet kvar hos Länsförsäkringar Södermanland även om någon annan utför uppdraget.

Om ett visst uppdrag eller vissa funktioner som ingår i bolagets försäkringsrörelse är av väsentlig betydelse får det inte läggas ut till annan om utläggningen kan leda till att:

- kvaliteten i företagsstyrningssystemet försämras väsentligt,
- den operativa risken i företaget ökar väsentligt,
- finansinspektionens möjlighet att utöva tillsyn försämras,
- försäkringstagarnas möjlighet till tillfredsställelse och fortlöpande service inte kan upprätthållas.

Om bolaget avser att ingå ett nytt uppdragsavtal som avser ny utläggning av verksamhet eller funktion som är av väsentlig betydelse ska bolaget först anmäla avtalet till Finansinspektionen innan verksamheten läggs ut. Företaget ska också säkerställa att utläggningen av verksamheten inte påverkar Finansinspektionens möjlighet att utöva tillsyn. Företaget ska således säkerställa att uppdragstagare samarbetar med Finansinspektionen, att alla uppgifter som behövs finns tillgängliga samt garantera Finansinspektionen faktiskt tillträde till uppdragstagarens lokaler.

Med anledning av de omfattande kraven har bolaget fastställt en grundmodell för hur utläggning av väsentlig verksamhet avtalsmässigt måste regleras och hur den interna tillsynen ska bedrivas.

Rapportering och överföring av information

Verksamheten följer regelbundet upp att interna regler, processer och kontroller efterlevs samt rapporterar resultatet som en del i ordinarie ledningsrapportering.

Bolagets systematik för informationsgivning och rapportering ska vara effektiv och säkerställa att såväl extern som intern information och rapportering är aktuell, relevant, tillförlitlig, korrekt och fullständig samt att informationsgivning och rapportering sker i rätt tid. Som utgångspunkt för överföring av information inom bolaget gäller att respektive chef ansvarar för att föra vidare

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	20(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

relevant information ut i organisationen, vad avser exempelvis fattade beslut, och respektive medarbetare ansvarar för att rapportera utfall av genomförda aktiviteter och avvikelser till sin chef. Bolaget har bland annat instruktioner och/eller riktlinjer för rapportering av incidenter, nyckelkontroller och kundklagomål.

Informationssäkerhet

Det övergripande målet för säkerhetsarbetet är att skydda Länsförsäkringar Södermanlands tillgångar mot alla typer av hot – interna eller externa, avsiktliga eller oavsiktliga.

Med informationssäkerhet menas samtliga de åtgärder som vidtas för att skydda bolagets informationstillgångar och förhindra läckage, att informationen förvanskas, förstörs samt att säkerställa att information är tillgänglig för våra medarbetare när de ska ha tillgång till den. En stor del av den information som hanteras i det dagliga arbetet på Länsförsäkringar Södermanland och som berör våra kunder är av känslig karaktär. Den måste hanteras på ett säkert sätt. Bolaget följer ”LFBAS Säkerhetsriktlinjer” vilket är länsförsäkringsgruppens gemensamma regelverk för informationssäkerhet. Riktlinjerna ska bidra till att säkerställa bevarande av konfidentialitet, riktighet, tillgänglighet och spårbarhet avseende viktig information som finns i IT-systemen.

Informationssäkerhet har också en intern aspekt där alla som utför arbete för bolagets räkning skrivit under sekretessförbindelser. En allmängiltig princip inom bolagets är också att anställda och andra funktionärer inte får tillgodogöra sig mer information än vad arbetsuppgifterna kräver.

Hantering av intressekonflikter

Intressekonflikter kan uppstå i alla typer av verksamheter. En intressekonflikt är exempelvis en situationen där ett korrekt handlande enligt uppdraget står i konflikt med egna intressen eller annat uppdrag på ett sätt som kan innebära negativa konsekvenser för ägare (kund). Negativa konsekvenser för ägare (kund) innefattar även negativa konsekvenser för Länsförsäkringar Södermanland. Bolaget arbetar kontinuerligt med att identifiera och hantera intressekonflikter.

Länsförsäkringar Södermanlands organisation och fördelning av ansvar och befogenheter är inrättad med syfte att minimera risken för intressekonflikter. Av styrelsens arbetsordning framgår rutiner för hantering av situationer där styrelseledamot kan anses jävig. Bolagets medarbetare ska ha en odelad affärslojalitet gentemot bolaget och varje anställd har ett ansvar för att undvika intressekonflikter liksom att se till att de inte uppstår. Om en medarbetare är osäker på hur en specifik situation ska hanteras ska medarbetaren diskutera det med närmaste chef eller med compliancefunktionen. Hos Länsförsäkringar Södermanland finns en uppförandekod som också ger vägledning i frågor som rör intressekonflikter.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	21(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Förutom att löpande identifiera och hantera intressekonflikter genomför Länsförsäkringar Södermanland regelbundet en fullständig intressekonfliktsanalys med syfte att identifiera och hantera intressekonflikter.

I bolagets ”Riktlinje för hantering av intressekonflikter” beskrivs närmare vad som ska göras för att öka medvetenheten, identifiera och hantera eventuella intressekonflikter.

Krav på lämplighet

Samtliga anställda liksom styrelseledamöter i bolaget ska vara lämpliga för de uppgifter de är avsedda att utföra vad avser såväl kunskap och erfarenhet som anseende och integritet (se vidare avsnitt B.2, *Lämplighetskrav*).

System för intern styrning och kontroll

Bolaget bedriver sin verksamhet med fokus på god intern styrning och kontroll vilket syftar till att höja riskmedvetenheten, främja kompetensutveckling och skapa förutsättningar för strukturerade och effektiva arbetsprocesser. Systemet för intern styrning och kontroll ingår som en del i företagsstyrningssystemet och grundar sig på bolagets interna organisation och i dess interna styrdokumentation, där tydlighet och systematik är nödvändigt för att leva upp till kraven om god intern styrning och kontroll.

Systemet för intern styrning och kontroll bygger på god dokumentation, dualitet i kritiska arbetsuppgifter, och en allmänt god ordning men också på en hög integritet och etiska värden hos bolagets medarbetare. Vidare uppställs krav på en god kontinuitetsplanering för att säkerställa att verksamheten kan upprätthållas även vid betydande störning och/eller i en krissituation.

Systemet ska säkerställa att bolaget styrs och förvaltas på ett sunt och ansvarsfullt sätt vilket innebär att:

- bolagets finansiella information är korrekt och tillförlitlig,
- risker identifieras och hanteras,
- styrande dokument upprättas och efterlevs,
- kontrollaktiviteter genomförs och dokumenteras och att
- uppföljning och rapportering genomförs

Ett viktigt verktyg för bolaget i sin strävan att uppnå god intern styrning och kontroll är att ha lättillgängliga, välstrukturerade och korrekta interna styrdokument där all personal ska kunna hitta rätt stöd för löpande styrning och för sina frågor när något uppfattas som oklart.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	22(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Bolaget förvaltar och delger sina interna styrdokument i web-applikationen Länsman där styrdokument finns i följande varianter i hierarkisk ordning.

- **Policy** – Beskriver ledningens övergripande avsikt och viljeriktning samt kommunicerar principiella ställningstaganden.
- **Riktlinje** – Översiktligt regelverk som anger ramar för verksamheten och som beskriver vad som behöver göras för att de övergripande avsikterna i policy ska uppnås.
- **Processbeskrivning** – Beskriver i vilken följd olika aktiviteter bör genomföras med beaktande av överordnade styrande dokument.
- **Arbetsinstruktioner** – Beskriver hur aktiviteter och kontroller ska genomföras och vem som ansvarar för dem.
- **Rollbeskrivningar** – Beskriver ansvar och befogenheter för anställda i den operativa verksamheten.

Dualitetsprinciper

För att minska operativa risker i verksamheten tillämpar Länsförsäkringar Södermanland dualitetsprinciper i syfte att fördela ansvaret i en process så att ingen enskild individ hanterar aktiviteter som i kombination med varandra kan innebära risk för interna oegentligheter.

Samtliga kritiska processer i bolaget är analyserade utifrån ett dualitetsperspektiv och vid bristande dualitet vidtas lämpliga åtgärder såsom justering av processen, införande av nyckelkontroll, förändring av roller och ansvar inom processen.

Kontinuitetsplanering

Länsförsäkringar Södermanland arbetar aktivt med kontinuitetshantering för att säkerställa att verksamheten upprätthålls samt för att skydda kundintresse, egendom, varumärke och medarbetare även vid ett avbrott eller en större verksamhetsstörning. Vid uppkomna krissituationer samt vid händelser som påverkar bolaget negativt ska bolaget i första hand tillämpa de rutiner och åtgärder som ingår i bolagets egen kontinuitetsplanering. Om dessa rutiner och åtgärder inte är tillräckliga ska gemensamma krisåtgärder och aktiviteter inom länsförsäkringsgruppen tillämpas.

Bolaget har identifierat ett antal kritiska processer och skapat kontinuitetsplaner och övergripande handlingsplaner för dessa processer. Planerna omfattar bland annat:

- identifiering av störning/kris och upprättande av krisorganisation,
- hantering av störning/kris och fortsatt drift av verksamheten under störning/kris och

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	23(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

- återgång till normal drift och utvärdering efter avslutad störning/kris.

Målet med kontinuitetsarbetet är att bolaget ska, så långt det är möjligt och rimligt, vara förberett för en mer eller mindre oförutsedd händelse. Bolagets ”Riktlinje för kontinuitet vid kris” beskriver närmare vilka aktiviteter som ska genomföras i samband med en väsentlig störning i verksamheten eller i en krissituation.

Riskbaserad verksamhetsstyrning

Länsförsäkringar Södermanlands riskfilosofi är att risktagande är nödvändigt för att uppnå verksamhetens mål och ska ske utifrån medvetna beslut. Risktagandet ska inte nödvändigtvis minimeras men vara befogat och baserat på välgrundade avvägningar mellan risktagande och förväntad avkastning, så kallad riskstrategi.

Den övergripande riskstrategin uppdateras årligen som en del av bolagets strategi- och affärsplaneringsarbete och baseras bland annat på erfarenheter och lärdomar från bolagets egen risk och solvensanalys (ERSA). Strategin utgör en av hörnpelarna i den riskbaserade verksamhetsstyrningen och ingår därför som en viktig del i företagsstyrningssystemet. Riskstrategin beskrivs närmare i avsnitt B.3.1 *Beskrivning av riskhanteringssystemet* nedan.

Riskbaserad verksamhetsstyrning innebär således att verksamheten inom bolaget ska styras och bedrivas baserat på ett medvetet risktagande som aldrig får äventyra bolagets långsiktiga lönsamhet och existens. Riskmedvetenheten ska genomsyra organisationsstrukturen, styrningen av bolaget och hela den operativa verksamheten.

Riskbaserad styrning återspeglas i verksamheten, bland annat genom att i affärsplaneringen och i den löpande verksamhetens affärsmässiga beslut ta hänsyn till identifierade risker och tänkbara händelser som kan ha inverkan på bolagets verksamhet och möjlighet att nå sina mål. Vidare tar den sig uttryck i löpande hantering och rapportering av risker och de kapitalkrav som riskerna innebär.

Bolagets verksamhet innebär, som beskrivits ovan, exponering mot risker som varken kan undvikas eller ska minimeras. Däremot ska riskerna styras medvetet och bolaget ska sträva efter att inga onödiga risker tas eller på något sätt uppmuntras. Tydliga interna system för bevakning av riskrelaterade händelser samt en intern miljö och en riktlinje för ersättningar som främjar riskmedvetenhet bidrar till rätt nivå av risktagande.

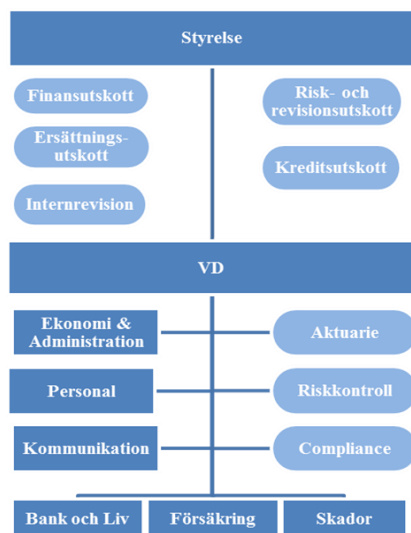
	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	24(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Länsförsäkringar Södermanland arbetar strukturerat och disciplinerat med riskhantering för att skapa möjlighet till medvetna beslut, understödja strategiska mål samt för att undvika förluster. Bärande delar i den riskbaserade styrningen utgörs därför av:

- bolagets system för riskhantering ("Riskhanteringssystemet") och
- egen risk- och solvensanalys ("ERSA") som en integrerad del i bolagets affärsplanering

Riskhanteringssystemet och bolagets egen risk- och solvensanalys beskrivs närmare i avsnitt B.3.1 *Beskrivning av riskhanteringssystemet* respektive B.3.2 *Information om den egna risk- och solvensbedömningen* nedan.

B.1.1 Strukturen hos förvaltnings- och ledningsorganen

Figur B.1 (1) Organisationsschema Länsförsäkringar Södermanland

Styrelsen

Styrelsen har det övergripande ansvaret för bolagets organisation och förvaltning av bolagets angelägenheter. Detta innefattar att:

- handlägga och fatta beslut i frågor av väsentlig betydelse och av övergripande natur rörande bolagets verksamhet.
- utse, entlediga och utvärdera VD.
- upprätthålla ett ändamålsenligt företagsstyrningssystem och riskhanteringssystem inklusive fastställande och godkännande av styrande dokument samt kontinuitetsplanering.
- fastställa en ändamålsenlig operativ organisation för bolaget, verksamhetens mål och strategier samt se till att det finns effektiva system för intern kontroll och riskhantering.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	25(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

- upprätthålla den interna styrningen och kontrollen inklusive förvaltningsmetoder samt rapporteringsrutiner.
- säkerställa uppfyllnad av lämplighetskrav inom styrelsen samt bolagets nyckelfunktioner.
- säkerställa genomförande av ERSA (Egen risk- och solvensanalys).
- säkerställa att utlagd verksamhet sker på ett sätt som är förenligt med gällande regelverk.
- ansvara för bolagets ersättningssystem.
- tillsättande av utskott.
- kontinuerligt hålla sig underrättad om bolagets utveckling för att fortlöpande kunna bedöma bolagets ekonomiska situation och finansiella ställning.
- regelbundet behandla och utvärdera bolagets riskutveckling och riskhantering.

Bolagets styrelse och VD ska även säkerställa ett effektivt flöde av information inom bolaget samt att information från riskhanteringssystemet löpande beaktas i bolagets beslutsprocesser.

Utskott som stödjer styrelsen

Styrelsen har fyra utskott till sitt förfogande: risk- och revisionsutskott, finansutskott, kreditutskott samt ersättningsutskott.

Risk- och revisionsutskottet är ett utskott till bolagets styrelse vars ledamöter är oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen. Utskottet har utsetts av styrelsen i syfte att bereda i revisionsfrågor och för att kvalitetssäkra bolagets interna styrning och kontroll vad gäller finansiell rapportering, riskhantering och riskkontroll, regelefterlevnad och övrig intern styrning enligt vad som följer av aktiebolagslagen (2005:551) och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 537/2014. I risk- och revisionsutskottet ingår ordförande, vice ordförande och VD och på enskilda punkter adjungeras ekonomichef. VD-assistent är funktionsansvarig i utskottet. Till risk- och revisionsutskottet rapporterar extern och intern revisor samt riskkontroll och compliance. Utskottet är förberedande till styrelsen avseende företagsstyrnings- och riskhanteringssystemet. Utskottet granskar och bereder riskrapporten i syfte att säkerställa dess ändamålsenlighet och omfattning. Därutöver bidrar utskottet till ERSA bland annat genom att stödja i framtagande av scenarier och stresstester. Protokoll från utskottet rapporteras vid kommande styrelsesammanträde.

Finansutskottet har till uppgift att löpande följa utvecklingen av bolagets tillgångar och ta beslut om placeringar inom de ramar som styrelsen beslutat. Finansutskottet tar även fram förslag till eventuella förändringar av de interna regelverk som styr bolagets kapitalförvaltning. I finansutskottet ingår ordförande och en styrelseledamot, VD och ekonomichefen. Styrelsen tar årligen beslut om direktiv för finansutskottet och följer utskottets arbete genom att protokoll från mötena tas upp på kommande styrelsesammanträde.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	26(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Kreditutskottets huvuduppgift är att på styrelsens uppdrag delta i bolagets interna kreditprövningar för större eller riskfyllda krediter enligt särskild instruktion. Kreditutskottet består av två styrelseledamöter samt bolagets lokala Kreditkommitté som består av VD, kreditchef, kreditansvarig privatmarknad och bankchef. Kreditutskottets beslut protokollförs och återrapport sker till styrelsen halvårsvis.

Ersättningsutskottet är förberedande till styrelsen avseende ersättningar till VD och övrig företagsledning. Utskottet består av ordförande och en styrelseledamot, föredragande är VD och HR-chef.

Nyckelfunktioner

Nedan följer en kort beskrivning av nyckelfunktionerna internrevision, compliance, riskkontroll och aktuarie:

- Internrevisionsfunktionen är en funktion för oberoende granskning som är direkt underställd styrelsen. Internrevisionsfunktionen beskrivs mer detaljerat i avsnitt B.5. *Internrevisionsfunktion*, nedan.
- Compliancefunktionens övergripande mål är att säkerställa att affärsverksamheten (första försvarslinjen) bedrivs i enlighet med externa och interna regelverk. Compliancefunktionen beskrivs mer detaljerat i avsnitt B.4. *Internkontrollsystem*, nedan.
- Riskkontrollfunktionens övergripande mål är att ge en allsidig och saklig bild av bolagets risker och analysera utvecklingen av riskerna samt agera rådgivare till VD och styrelse i riskhanteringsfrågor. Riskkontrollfunktionen beskrivs mer detaljerat i avsnitt B.3.1. *Beskrivning av riskhanteringssystemet*, nedan.
- Aktuariefunktionen ska samordna och svara för kvaliteten i beräkningen av försäkrings-tekniska avsättningar. Aktuariefunktionen ska även bidra till riskhanteringssystemet, främst genom att övervaka arbetet med aktuariernas bidrag till relevanta delar av riskberäkningarna. Aktuariefunktionen ska också yttra sig över policyn för tecknande av försäkringar och lämpligheten av återförsäkringslösningarna. Aktuariefunktionen beskrivs mer detaljerat i avsnitt B.6. *Aktuariefunktion*, nedan.

B.1.2 Aktsamhetsprincipen inom placeringsverksamheten

Länsförsäkringar Södermanlands placeringsverksamhet bedrivs i ägarnas, det vill säga kundernas intresse, och syftar till att uppfylla bolagets åtaganden mot försäkringstagarna. Länsförsäkringar Södermanlands kapitalförvaltning styrs av bolagets "Policy för kapitalförvaltningen" och av

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	27(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

bolagets ”Riktlinje för placeringar”. Ett viktigt syfte med dessa styrdokument är att säkerställa aktsamhet i kapitalförvaltningen.

Bolagets tillämpning av principen för aktsamhet i kapitalförvaltningen innebär bland annat att placeringar endast görs i tillgångar vars risker bolaget anser sig kunna identifiera, mäta, övervaka, hantera, kontrollera och rapportera. De huvudsakliga tillgångsklasserna inom kapitalförvaltningen är räntebärande tillgångar, aktierelaterade tillgångar, fastighetsrelaterade tillgångar, alternativa investeringar och LFAB-aktien. Placeringar och tillgångar som inte handlas på reglerade finansmarknader ska hållas på aktsamma nivåer. Tillgångarna ska vara väl diversifierade på ett sådant sätt att man undviker överdrivet beroende av en viss tillgång, emittent eller grupp av företag eller av ett geografiskt område samt alltför stor riskackumulering i portföljen som helhet.

Bolagets placeringsriktlinje syftar även till att säkerställa att bolaget inte exponeras mot potentiella investeringsbedrägerier genom att bolaget kritiskt bedömer sina investeringar baserat på aktsamhetens principer.

Hur aktsamhetsprincipen efterlevs och hur principen tillvaratas i samband med investeringar beskrivs närmare i avsnitt C.2.3 *Riskreduceringstekniker*.

B.1.3 Företagsstyrningssystemets lämplighet

Länsförsäkringar Södermanland är ett ömsesidigt ägt bolag, vars ändamål och uppdrag är att främja försäkringstagarnas (ägarnas) ekonomiska intressen genom att erbjuda konkurrenskraftiga bank- och försäkringslösningar som möter kundernas behov av ekonomisk trygghet. För att erbjuda ett komplett försäkringsutbud erbjuder Länsförsäkringar Södermanland både egna produkter samt förmedlar produkter åt Länsförsäkringar AB (LFAB) och dess dotterbolag.

Bolaget strävar efter att realisera målen om tillväxt med lönsamhet inom samtliga affärer, de mest nöjda kunderna inom bank och försäkring samt ökad helkundsandel inom ramen för bolagets riskfilosofi. Riskfilosofin bestäms genom att bolaget på ett strukturerat och disciplinerat sätt arbetar med riskhantering för att fatta medvetna beslut, understödja strategiska mål samt undvika förluster.

Företagsövergripande kontroller genomförs regelbundet för att säkerställa att företagsstyrningssystemet och dess beståndsdelar existerar, är kompletta och efterlevs inom organisationen. Kontrollerna består av ett antal frågor som ska besvaras av ansvariga inom verksamheten och genomförs av compliancefunktionen. Resultatet sammanställs och analyseras i samverkan med riskkontrollfunktionen.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	28(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Bolagets riskhanteringssystem utvärderas i sin helhet årligen. Utvärderingen bedömer lämpligheten och effektiviteten i de processer, system och kontroller som finns inom bolaget för att hantera och kontrollera bolagets riskexponering. Styrelsen ansvarar för utvärderingen.

B.1.4 Ersättningsprinciper

Länsförsäkringar Södermanlands ersättningspolicy styr hur ersättningar till anställda ska fastställas, tillämpas och följas upp. Syftet med policyn är att den ska främja långsiktighet och inte uppmuntra till ett överdrivet risktagande. Vidare beskriver policyn hur ersättningssystemet är uppbyggt samt dess tillämpning och uppföljning. Policyn grundar sig på en av styrelsen genomförd riskanalys och ska tillämpas tillsammans med bolagets ”Riktlinje för hantering av intressekonflikter”.

Anställda inom bolaget ska ha marknadsmässiga anställningsvillkor för den lokala marknaden i Södermanland. Ersättningarna ska därigenom vara i nivå med branschen på den geografiska marknad där bolaget är verksamt. Utformning och nivå på ersättningar ska harmoniera med bolagets värderingar, det vill säga vara rimliga, präglade av måttfullhet och väl avvägda, bidra till en god etik och organisationskultur samt präglas av öppenhet och transparens.

B.2 Lämplighetskrav

För att säkerställa att Länsförsäkringar Södermanland besitter den kunskap och erfarenhet samt anseende och integritet som krävs för att bedriva verksamheten genomförs lämplighetsprövningar. Prövningarna avser kompetens och erfarenhet samt gott anseende hos styrelse, VD, företagsledning samt ansvariga personer inom bolagets nyckelfunktioner (internrevision, compliance, riskkontroll och aktuarie).

Personen ska vid varje tidpunkt besitta den kompetens och erfarenhet som krävs för verksamhetsområdet samt ha gott anseende och god integritet. Vid utvärdering av lämplighet tas hänsyn till mångfald av kvalifikationer, kunskap och relevant erfarenhet. Om någon av dessa funktioner eller ansvar därinom läggs ut till annan part genomförs lämplighetsprövning av ansvarig inom den utlagda verksamheten.

Avseende styrelse ska lämplighetsprövningen säkerställa styrelsens samlade kompetens och förståelse för marknad, strategi och affärsmodell, riskhanteringssystem och intern styrning och kontroll, finansiell och försäkringsteknisk analys samt regelverk och krav.

I syfte att säkerställa att lämplighetsprövning sker har bolaget antagit en riktlinje som beskriver hur lämplighetsprövning ska gå till. Förutom regelbunden lämplighetsprövning utförs prövning

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	29(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

vid bemanningsförändringar eller vid oförutsedd omständighet med inverkan på efterlevnad av ställda krav, exempelvis vid misstanke om brottslighet.

B.3 Riskhanteringssystemet inkl. egen risk- och solvensbedömning

Syftet med Länsförsäkringar Södermanlands riskbaserade verksamhetsstyrning är att understödja verksamheten och dess mål genom att på ett effektivt sätt hantera och ta hänsyn till risk.

B.3.1 Beskrivning av riskhanteringssystemet

Riskhantering

Länsförsäkringar Södermanlands verksamhet är förenad med risktagande som hanteras genom bolagets ändamålsenliga system för riskhantering och regelefterlevnad. Hanteringen av risk ska vara en naturlig del i bolagets dagliga verksamhet på alla nivåer och underlätta för verksamheten att nå uppsatta mål och leva upp till åtaganden mot försäkringstagarna.

Riskhanteringssystemet stödjer bolaget i att hantera och medvetet styra de risker bolaget utsätts för, så att onödiga risker undviks eller inte på något sätt uppmuntras. Riskhanteringssystemet är en företagsgenomgripande gemensam ansats i vilken samtliga risker beaktas sammantaget och i relation till varandra. En förutsättning för detta är att riskhanteringssystemet är väl integrerat med den interna styrningen och kontrollen. Andra viktiga förutsättningar för effektivitet och kvalitet i riskhanteringssystemet är en hög kompetensnivå hos medarbetarna samt klara signaler från ledningen som uppmuntrar till god intern styrning och kontroll. För att säkerställa att risker beaktas i affärsbeslut genomförs riskanalyser i samband med strategiskt viktiga beslut.

Riskkontrollfunktion, som är en viktig del i riskhanteringssystemet, rapporterar löpande till VD och bolagets revisionsutskott samt till hela styrelsen minst en gång per år.

Riskstrategi

Bolagets riskstrategi är en integrerad del i bolagets verksamhetsstyrning vilken, givet bolagets affärsstrategi, syftar till att styra bolagets risktagande så att en bra avvägning mellan risktagande och förutsättningar för avkastning uppnås. Riskstrategin uppdateras årligen som en del av bolagets strategi- och affärsplaneringsarbete och baseras bland annat på erfarenheter och lärdomar från bolagets egen risk och solvensanalys ("ERSA").

Huvuduppgiften för bolaget är att uppfylla uppsatta strategiska mål vilka är förenade med risktagande. Bolagets verksamhet innebär också exponering mot risker som varken kan undvikas eller ska minimeras. Däremot ska riskerna styras medvetet och bolaget ska sträva efter att inga onödiga risker tas eller på något sätt uppmuntras. Tydliga interna system för bevakning av

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	30(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

riskrelaterade händelser samt en intern miljö och en ersättningspolicy som främjar riskmedvetenhet bidrar till rätt nivå av risktagande.

Riskkartan nedan illustrerar riskkategorierna kopplat till bolagets försäkringsverksamhet.

Figur B.3 (1). Länsförsäkringar Södermanlands riskkarta

Bolaget klassificerar och hanterar riskerna efter i vilken grad de är önskvärda i form av önskade, nödvändiga eller icke önskvärda risker. Önskade risker är de risker bolaget medvetet tar i försäkringsaffären och kapitalförvaltningen. Nödvändiga är de risker som inte skapar direkt avkastning, men som inte går att undvika, och icke önskvärda är slutligen de risker som innebär en negativ inverkan på bolagets möjlighet till måluppfyllnad.

Kategoriseringen sammanfattas nedan och ger uttryck för bolagets attityd till risker och är förenlig med bolagets övergripande strategi. Genom indelningen kan verksamheten agera för rätt riskexponering och för att maximera värdeskapande utan att riskera insolvens.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	31(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Klassificering:		Hantering:	
Önskvärda risker		Hålls måttlig genom	
Försäkringsrisker inom skade-, sjuk- och livförsäkringsrisker inklusive katastrofrisk.		Beslut om åtagande ska följa affärsstrategi och bolagets regelverk. Återförsäkringsskydd används för att begränsa risktagandet i vissa affärer.	
Marknadsrisk, såsom aktie- ränte-, spread-, valuta och fastighetsrisk, relaterat till kapitalförvaltningen i syfte att skapa meravkastning.		Eftersträva väldiversifierad portfölj med tillgångar allokerade på olika marknader inkl utländska, vilket tillför diversifieringseffekter (därav valutarisk som önskvärd risk). Marknadsriskerna begränsas i placeringsriktlinjer. Följa beslutad referensportfölj och utvärdera den löpande. Aktsamhetsprincipen ska tillämpas	
Nödvändiga risker		Begränsas genom	
Marknadsrisk i form av ränterisk som uppstår då försäkringstekniska avsättningar (FTA) diskonteras (Solvens II).		Eftersträvan mot durationsmatchning hos placeringstillgångar och försäkringstekniska skulder	
Motpartsrisk kopplat till återförsäkringsavtal.		Diversifiering genom gruppens gemensamma återförsäkringsprogram samt val av motpart utifrån rating	
Koncentrationsrisk i försäkringsportfölj och i placeringstillgångar.		Eftersträva diversifiering av försäkringsportföljen och placeringstillgångarna (riktlinjer för riskurval och placeringsriktlinjer)	
Affärsrisk i form av strategisk risk och intjäningsrisk.		Väl underbygga strategiska beslut genom löpande uppföljning samt omvärldsbevakning.	
Likviditetsrisk i form av att egna åtaganden inte går att fullfölja på grund av brist på likvida medel eller fullgöras endast genom upplåning som innebär högre kostnad.		Efterlevnad av bolagets principer om likviditetshantering	
Motpartsrisk kopplat till finansiella derivat.		Aktsamhetsprincipen ska tillämpas.	
Icke önskvärda risker		Reduceras/elimineras genom	
Affärsrisk i form av ryktesrisk genom förlorad tilltro till bolagets verksamhet och/eller produkter.		Interna strukturer för att undvika åtgärder som kan innebära försämrat varumärke och minskad tillit.	
Operativa risker (mer omfattande) i form av bristande efterlevnad av riktlinjer, fel i finansiell rapportering, intern brottslighet etc.		Efterlevnad av interna regelverk, processer, rutiner och arbetsbeskrivningar som ska efterföljas.	

Tabell B.3 (1) Risker – Klassificering och hantering

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	32(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Bolagets övergripande risktolerans

För Länsförsäkringar Södermanland bestäms den övergripande risktoleransen årligen av styrelsen. Risktoleransen uttrycks som den lägsta nivå vilken bolagets kapitalkvot (kapitalbas i relation till kapitalkrav) aldrig får gå under. Den övergripande risktoleransen beslutades i december 2016 till en kapitalkvot om lägst 160 procent.

Utöver den övergripande risktoleransen beslutar bolagets styrelse även om bolagets mål för kapitalkvot. Kapitalkvotsmålets syfte är att spegla bolagets kapitalbehov samt säkerställa att bolaget har tillräckligt med kapital för att kunna möta ett negativt scenario utan att riskera att understiga beslutad risktolerans. Bolagets kapitalkvotsmål ska uttryckas som ett intervall inom vilket kapitalkvoten ska befinna sig. Om bolagets kapitalkvot skulle avvika från målnivåer eller understiga toleranslimit, ska åtgärder utformas och implementeras. Bolagets principer och mål för kapitalhantering beskrivs i bolagets Riktlinje för kapitalhantering. För 2016 har den undre målnivån beslutats till 200 procent och den övre målnivån till 250 procent.

I den kvartalsvisa riskrapporten som tillställs styrelsen sker en redovisning av att bolaget följer de beslutade limiterna.

Riskhanteringsprocessen

Länsförsäkringar Södermanland har en sammanhängande riskhanteringsprocess som ger möjlighet att på ett effektivt sätt hantera risker och möjligheter. Nedanstående åtta komponenter beaktas och hanteras i möjligaste mån för de olika riskkategorierna.

- Intern miljö,
- Målformulering,
- Händelseidentifiering,
- Riskbedömning,
- Riskåtgärder,
- Kontrollaktiviteter,
- Information och kommunikation,
- Uppföljning och utvärdering.

Tre försvarslinjer

Styrelsen ansvarar för bolagets riskhantering som helhet och VD ansvarar för riskhanteringen inom den operativa verksamheten enligt styrelsens föreskrifter. Det operativa ansvaret för löpande riskhantering och interna styrning och kontroll fördelas i tre försvarslinjer:

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	33(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Första försvarslinjen <i>Verksamheten</i>	Andra försvarslinjen <i>Kontrollfunktioner</i>	Tredje försvarslinjen <i>Oberoende granskning</i>
Verksamheten består av bolagets ledning, samtliga chefer och medarbetare. Verksamheten ansvarar för att sätta mål, utforma och följa interna regler, processer och kontroll samt att rapportera resultatet	Kontrollfunktionerna består av funktionerna för riskkontroll, compliance och aktuarie. Kontrollfunktionerna utgör ett stöd till verksamheten genom att bistå och ge råd vid utformning av interna regler, processer och kontroller. Kontrollfunktionerna ansvarar för att utvärdera effektivitet och ändamålsenlighet i första försvarslinjen.	Internrevision ansvarar för oberoende granskning av bolagets företagsstyrning, riskhantering och interna styrning och kontroll.

Tabell B.3 (2) De tre försvarslinjerna hos Länsförsäkringar Södermanland

För att minska operativa risker i verksamheten tillämpar Länsförsäkringar Södermanland dualitetsprincipen. Det innebär att ansvaret i en process fördelas så att ingen enskild individ hanterar aktiviteter som i kombination kan innebära risk för interna oegentligheter. Dualitet bidrar även till processens tillförlitlighet och effektivitet. Bolagets kritiska processer analyseras utifrån ett dualitetsperspektiv och vid bristande dualitet vidtas lämpliga åtgärder såsom justering av processen, införande av nyckelkontroll, förändring av roller och ansvar inom processen.

Riskkontrollfunktionen

Riskkontrollfunktionen tillhör den andra försvarslinjen och är organisatoriskt direkt underställd VD. Funktionen är objektiv, står oberoende gentemot bolagets affär och är fri från påverkan från andra funktioner inom bolaget. Funktionens övergripande mål är att ge en allsidig och saklig bild av bolagets risker och analysera utvecklingen av riskerna samt agera rådgivare till VD och styrelse i riskhanteringsfrågor. Funktionens ansvar sammanfattas enligt följande:

- Övergripande stöd för VD, bolagsledning och operativa funktioner i att bedriva verksamheten med god riskkontroll.
- Biträda VD och styrelse i verkställande av riskhanteringssystemet, speciellt gällande utförande av specialistanalys och kvalitetsgranskning.
- Vara rådgivande till VD och styrelse i riskhanteringsfrågor relaterade till den strategiska affären, exempelvis gällande bolagsstrategi, fusioner och förvärv samt andra större projekt och investeringar.
- Ge stöd till ledning och operativa funktioner avseende utformning av regler om risktagande och riskhantering. Vid behov ta initiativ till förbättringar.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	34(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

- Övergripande stöd för första försvarslinjen med att identifiera, värdera, styra och rapportera risker så att dessa kan fullgöra sitt ansvar att bedriva verksamheten med god riskkontroll.
- Upprätta planer för riskhantering och övervaka bolagets risker, aktiviteter för riskhantering och riskhanteringssystem.
- Övervaka riskerna och analysera utvecklingen av dessa över tid.
- Övergripande ansvar för korrekt införande av riskpolicy.

Riskkontrollfunktionen avlämnar intern riskrapport till VD och bolagets risk- och revisionsutskott minst 4 gånger per år samt till hela styrelsen minst en gång per år.

Riskkontrollfunktionen utvärderar utformning och effektivitet av riskhanteringssystemet och rapporterar resultatet till styrelsen en gång per år. Utöver detta rapporterar funktionen löpande till styrelsen om inträffade incidenter.

Utöver riskrapporten tar riskfunktionen tillsammans med bolagets ekonomichef fram en rapport som redogör för resultatet av bolagets ERSA. Denna syftar till att ge styrelse, chefer och medarbetare ökad förståelse för frågor kring kapitalbehov och beredskap för att vid behov reducera risker eller anskaffa nytt kapital.

B.3.2 Information om den egna risk- och solvensbedömningen

Som ett stöd och kontroll av bolagets affärsplaner genomförs varje år en egen risk- och solvensanalys (ERSA, eller egen risk och solvensbedömning). ERSA-processen är indelad i fem huvudsteg:

- Utveckla övergripande förutsättningar,
- Genomför basscenario,
- Genomför alternativa scenarier och stresstester,
- Uppdatera scenarier,
- Sammanställ ERSA-rapport.

Länsförsäkringar Södermanland använder sig i grunden av den omvärldsanalys inklusive de årliga omvärldsscenarier som LFAB tar fram inför varje ERSA-process. Två scenarier tas fram av Ekonomiska sekretariatet på LFAB, ett basscenario och ett alternativt scenario. Parallellt med att LFAB utvecklar omvärldsscenarierna reviderar bolagets riskkontrollansvarige och ekonomichef ERSA-processen och dokumenterar eventuella förändringsförslag till styrelsen. Internrevision granskar processen med jämna mellanrum för att säkerställa validitet och utförande.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	35(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

I bolaget finns det en riktlinje och processbeskrivning för ERSA. Vidare finns det en arbetsinstruktion med syfte att beskriva hur de olika aktiviteterna i bolagets ERSA-process ska genomföras och vilket ansvar respektive roll inom bolaget har.

ERSA-processen genomförs minst årligen men om väsentliga förändringar i bolagets riskprofil inträffar ska bolaget utan dröjsmål genomföra en ny analys. ERSA-arbetet följer den dokumenterade ERSA-process som utvecklats för bolaget.

Den egna risk- och solvensanalysen har bedömt det totala solvenskapitalkravet och bolagets kapitalbehov med hänsyn tagen till bolagets specifika riskprofil, risklimiter och fastställda affärsstrategi.

Uppdatera riskprofil

Som en del i ERSA-processen ska styrelsen göra en bedömning om de antaganden som ligger till grund för standardformeln ligger i linje med bolagets riskprofil. Om riskprofilen bedöms avvika signifikant från standardformelns antaganden ska någon eller några av följande åtgärder genomföras:

- Anpassa bolagets riskprofil till standardformeln,
- Eliminera risker.

Som ett steg i ERSA-processen tas även kvalitativa beskrivningar fram för olika riskkategorier. Riskkontrollansvarig ser till så att de kvalitativa beskrivningarna dokumenteras. Efter att uppdateringen genomförts utförs beräkningar av basscenarier, alternativscenarier och av styrelsen beslutade stresser på basscenariet. Ekonomichef och riskkontrollansvarig presenterar resultaten för styrelsen som beslutar om scenarierna ska godkännas eller om det finns behov för förändringar. Resultaten, de bakomliggande antagandena för de alternativa scenarierna och stresstesterna dokumenteras för att senare rapporteras i ERSA-rapporten.

Styrelsen tar även beslut om den framtagna kapitalplanen, det föreslagna kapitalkvotsmålet och den övergripande risktoleransen. Slutligen beslutar styrelsen om ERSA-rapporten som därefter skickas till Finansinspektionen.

B.3.3 Standardformelns tillämplighet

De antaganden som ligger till grund för standardformeln är i linje med Länsförsäkringar Södermanlands riskprofil. Bolaget använder därför inte någon intern modell utan beräkningar sker utifrån standardformeln.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	36(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

B.4 Internkontrollsystem

Ett företags interna styrning och kontroll definieras som en process som utförs på alla nivåer i bolaget så som styrelse, ledning och personal. Styrningen och kontrollen utformas så att man i rimlig mån säkerställer att verksamhetens syfte och mål uppfylls inom följande områden:

- Verksamhetens effektivitet och ändamålsenlighet.
- Den finansiella rapporteringens tillförlitlighet.
- Efterlevnad av tillämpliga lagar och bestämmelser samt interna regelverk.

För att uppnå verksamhetens syfte och mål och säkerställa en god riskkontroll och regelefterlevnad kan bolagets interna styrning och kontroll betraktas som bestående av tre försvarslinjer enligt beskrivningen i kapitel B.3.1:

- Verksamhetens operativa enheter ska hantera sina risker och se till att följa de regler som gäller för sin verksamhet genom ett väl utvecklat system för egenkontroller och nyckelkontroller, fastställda i särskilda rutiner av VD.
- Funktionerna för riskkontroll och compliance ansvarar inför VD att stödja och säkerställa riskkontrollen och regelefterlevnaden.
- Internrevisionen ansvarar inför styrelsen för att granska hela bolagets system för intern styrning och kontroll.

För att säkerställa en god intern styrning och kontroll finns en compliancefunktion i bolaget.

Incidentrapportering

Medarbetare i Länsförsäkringar Södermanland rapporterar och incidentasvarige dokumenterar inträffade incidenter. Syftet är dels att säkerställa att incidenter hanteras när de inträffar men även att samla kunskap om verksamhetens operativa risker och avhjälpa strukturella fel i processer och rutiner. Händelsetyper som kan vara föremål för incidentrapportering finns definierade i bolagets riktlinje för incidentrapportering. Incidenterna rapporteras till incidentansvarige som i sin tur bedömer och rapporterar incidenterna i bolagets incidentrapporteringssystem.

Riskkontrollfunktionen rapporterar även kvartalsvis en sammanställning över rapporterade incidenter till VD och styrelse. Allvarliga incidenter av väsentlig betydelse (som kan äventyra bolagets stabilitet eller skyddet av kundernas tillgångar) rapporteras direkt till VD och VD rapporterar till styrelsen och till Finansinspektionen.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanlad	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	37(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Compliancefunktionen

Compliancefunktionen är organisatoriskt direkt underställd VD och har en självständig ställning gentemot den direkt affärsdrivande verksamheten. Funktionens övergripande mål är att säkerställa att affärsverksamheten bedrivs i enlighet med externa och interna regelverk.

Funktionens ansvar sammanfattas enligt följande:

- Identifiera, bedöma, övervaka och rapportera riskexponering relaterad till regelefterlevnad, t.ex. vid framtagandet av nya produkter och tjänster
- Löpande informera om och bistå vid bedömning av risker som kan uppkomma till följd av bristande regelefterlevnad
- Ge råd gällande nya produkter, tjänster och marknader ur regelefterlevnadssynpunkt
- Bedöma lämplighet i företagets riktlinjer och processer kring regelefterlevnad samt följa upp regelefterlevnaden
- Följa upp identifierade brister och de åtgärder som vidtas för att avhjälpa dessa brister samt vid behov föreslå förbättringar
- Löpande informera styrelse, VD och bolagsledningen i frågor om regelefterlevnad
- Bevaka att bolagets styrelse, VD och berörda medarbetare får information om nya eller ändrade regler och, om det behövs, utbildning i nya regelverk
- Vara stöd vid utformning av interna regler för regelefterlevnad
- Övervaka förestående eller förväntad förändring av lagstiftningen samt planer för införande av ny reglering
- Bedöma möjlig påverkan från förändringar i lagar samt tolkningar av lagen, exempelvis relevanta domstolsbeslut, som verksamheten omfattas av
- Bevaka och verka för att intressekonflikter mellan bolagets intressenter identifieras och hanteras
- Kvalitetssäkra väsentliga styrdokument innan de går till beslut. Med väsentliga menas här de som beslutas av styrelsen eller övriga som styrelse, VD eller compliance bedömer väsentliga.

Compliancefunktionen ska löpande rapportera till styrelse, VD och ledning beträffande regelefterlevnad. När allvarliga brister avseende regelefterlevnad upptäcks, eller om allvarliga incidenter inträffar, ska frågan snarast möjligt anmälas till VD, alternativt till styrelsen.

Skriftlig compliancerapport ska lämnas minst fyra gånger per år till VD, ledning, styrelse samt risk- och revisionsutskott.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	38(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

B.5 Internrevisionsfunktion

Styrelsen för Länsförsäkringar Södermanland har inrättat en funktion för oberoende granskning, internrevisionsfunktionen för bolaget. Bolaget har genom uppdragsavtal lagt ut internrevisionsfunktionen till LFAB.

Internrevisionsfunktionen följer gällande lagar och regler som reglerar bolagets verksamhet. Internrevision följer även god internrevisorsed enligt internationellt ramverk för internrevision, International Professional Practice Framework (IPPF) från Institute of Internal Auditors (IIA).

De aktiviteter som ingår i internrevisionsfunktionens uppdrag är att bland annat:

- Granska och regelbundet utvärdera hur lämpligt, ändamålsenligt och effektivt systemet för intern styrning och kontroll fungerar samt andra aspekter av företagsstyrningssystemet, som till exempel kvaliteten på arbetet som utförs inom bolagets övriga kontrollfunktioner.
- Granska och regelbundet utvärdera bolagets riskhantering utifrån den beslutade riskstrategin och riskaptiten.
- Granska och regelbundet utvärdera om bolagets organisation, styrningsprocesser, IT-system, modeller och rutiner är ändamålsenliga och effektiva.
- Granska och regelbundet utvärdera om verksamheten drivs i enlighet med interna regler såsom interna strategier, styrande dokument, processer och rapporteringsrutiner.
- Granska och utvärdera om bolagets interna regler är lämpliga och förenliga med lagar, förordningar och andra regler.
- Lämna rekommendationer till ansvariga i verksamheten, baserade på internrevisionsfunktionens iakttagelser
- Följa upp om verksamheten åtgärdat internrevisionsfunktionens lämnade rekommendationer.

Internrevisionsfunktionens rapporter av granskade områden lämnas löpande till risk-och revisionsutskottet. Rapporter där den övergripande bedömningen visar ett större utvecklingsbehov eller är otillfredsställande samt rapporter som innehåller kritiska rekommendationer, oavsett övergripande bedömning, rapporteras löpande till styrelsen. Styrelsen eller risk- och revisionsutskottet bestämmer vilka åtgärder som ska genomföras med hänsyn till resultat och rekommendationer samt säkerställer att åtgärderna genomförs.

Internrevisionsfunktionen sammanställer och rapporterar observationer i en årsrapport till styrelsen. Rapporten utgår ifrån fastställd plan och innehåller exempelvis:

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	39(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

- Identifierade väsentliga eller betydande brister gällande ändamålsenligheten och lämpligheten i systemet för intern styrning och kontroll.
- Identifierade väsentliga eller betydande brister gällande efterlevnad av styrande dokument, processer och rutiner.
- Rekommendationer om hur bristerna bör åtgärdas samt specifikt adressera aktuell status för tidigare avlämnade rekommendationer.

Internrevisionen ansvarar för att det finns en process för att följa upp om verksamheten åtgärdat internrevisionsfunktionens lämnade rekommendationer.

Internrevision är en objektiv och oberoende funktion inom organisationen som granskar och utvärderar ändamålsenlighet i företagsstyrningssystemet och den interna styrningen och kontrollen, med uppgift att tillföra värde och förbättra verksamheten i olika organisationer. Funktionen hjälper därmed organisationen att nå sina mål genom att systematiskt och strukturerat värdera och öka effektiviteten i riskhantering, styrning och kontroll samt ledningsprocesser. Internrevision kan, efter styrelsens beslut, även genomföra rådgivningstjänster för bolaget om dessa inte påverkar internrevisionsfunktionens oberoende eller objektivitet. Internrevisionsfunktionen är direkt underställd styrelsen i bolaget och instruktionen för internrevisionsfunktionen säkerställer oberoendet och objektiviteteten från den verksamhet man granskar.

B.6 Aktuariefunktion

Länsförsäkringar Södermanland har genom uppdragsavtal lagt ut aktuariefunktionen på LFAB som utför samtliga uppgifter som ankommer på funktionen. Uppdraget utförs i enlighet med vid var tid gällande riktlinjer, framförallt Riktlinje för aktuariefunktionen och Försäkringstekniska riktlinjer.

Den som ansvarar för uppdraget på LFAB ska uppfylla de villkor som uppställs på en person som ansvarar för aktuariefunktionen i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om försäkringsrörelse (FFFS 2015:8) avseende språkkunskaper, utbildning och erfarenhet. Det yttersta ansvaret för bolagets aktuariefunktion övergår inte på LFAB i och med uppdraget utan kvarstår hos Länsförsäkringar Södermanland. Den person på bolaget som ansvarar för funktionen ska anmälas till Finansinspektionen och ska ha tillräckliga kunskaper och erfarenheter för att kontrollera LFAB:s utförande av tjänsten och dess resultat.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	40(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

B.7 Uppdragsavtal

Länsförsäkringar Södermanland kan uppdra åt annan att utföra delar av bolagets uppgifter inom försäkringsrörelsen. Man kan också ge uppdrag åt annan att utföra funktioner eller verksamhet som har ett naturligt samband med försäkringsrörelsen.

Oavsett vem som utför uppdraget så ansvarar Länsförsäkringar Södermanland för den utlagda verksamheten och ska övervaka att leverantören uppfyller sina åtaganden. Bolaget har fastställt en riktlinje för utlagd verksamhet som reglerar hur densamma ska genomföras och hanteras. Av riktlinjen framgår:

- Vilken verksamhet som får läggas ut
- Krav på beställarkompetens
- Krav på lämplighetsprövning
- Krav på avtalsinnehåll
- Krav på styrning, uppföljning, rapportering och efterlevnad
- Beslutsordning samt hur utvärdering av leverantör ska göras.

Styrelsen ska fastställa vilken typ av verksamhet som är lämplig att uppdra åt annan att utföra. Bedömningen görs med utgångspunkt från verksamhetens betydelse för bolaget och de risker som är förenade med uppdraget. Omfattningen och lämpligheten av outsourcingen rapporteras till och ska årligen utvärderas av styrelsen.

De fyra nyckelfunktionerna – internrevisor, aktuarie, compliance och riskkontroll – är samtliga utlagda till juridiska personer som omfattas av svensk lagstiftning och av den svenska Finansinspektionens tillsyn.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	41(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

C. Riskprofil

Att bedriva affärsverksamhet innebär ett risktagande, varför kunskaper om risker är en kärnkompetens inom försäkringsverksamhet. En alltmer utvecklad och lätttrörlig finansiell marknad, mer detaljerade offentliga regelverk, ställer ständigt ökade krav på finansiella företag och inte minst på företagens riskhantering. Länsförsäkringar Södermanlands arbete med styrning, hantering och kontroll av affärsverksamhetens risker är därför viktigt för styrelsen, ledningen och verksamheten.

Risker utgör en väsentlig del av Länsförsäkringar Södermanlands verksamhetsmiljö och affärsaktiviteter. För att hantera riskerna finns tydligt definierade strategier och ansvarsområden. Följande karakteriserar bolagets risktagande:

- Bedriver egen tillståndspliktig verksamhet inom skadeförsäkring.
- Bedriver förmedlad affär åt Länsförsäkringar Fondliv, Länsförsäkringar Liv samt Länsförsäkringar Bank.
- Verksamheten riktar sig såväl mot privatpersoner som mot företag. Prioriterade målgrupper inom företagssegmentet är små och medelstora företag.
- De risker som tas inom skadeförsäkring återförsäkras i relativt hög utsträckning.
- Återförsäkringslösningar hanteras av det gemensamägda servicebolaget, Länsförsäkringar AB.
- Marknadsrisken är en betydande del av den totala risken. Bolaget tillämpar en försiktig placeringsstrategi och därmed är risktagandet ändå begränsat. En stor del av aktierisken och koncentrationsrisken består av Länsförsäkringar AB aktier vilket är att betrakta som en strategisk placering.
- Verksamheten bedrivs i Sverige.

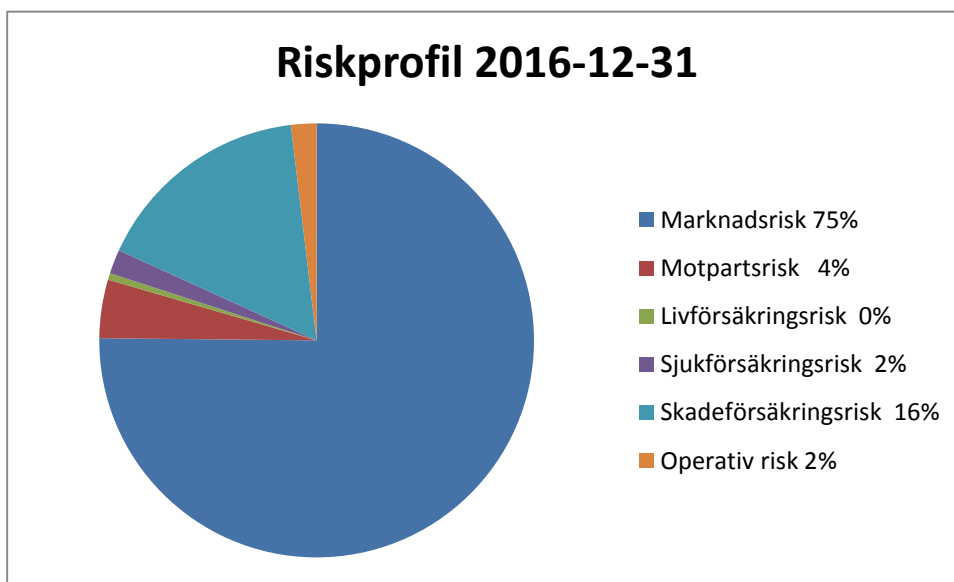
Riskkartan (se B.3.1 Beskrivning av riskhanteringssystemet) illustrerar riskkategorierna kopplat till bolagets försäkringsverksamhet. Vidare delas bolagets risker in efter huruvida de är eftertraktade i form av önskade, nödvändiga eller icke önskvärda (se B.3.1). Bolaget har beslutat om en lägsta övergripande risktolerans om 160 %, beräknat som kvoten mellan kapitalbas och kapitalkrav, (benämns kapitalkvot) samt ett kapitalkvotsmål i intervallet 200 %-250 %.

En del i ERSA-processen är att beskriva bolagets faktiska riskprofil och att bedöma hur väl bolagets attityd till risker stämmer överens med riskprofilen. Bolagets riskprofil godkänns av styrelsen årligen.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	42(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Riskexponering

I nedanstående diagram beskrivs bolagets riskexponering per 2016-12-31 uttryckt i kapitalkrav.

Figur C(1): Fördelning av Länsförsäkringar Södermanlands totala kapitalkrav per 2016-12-31

C.1 Teckningsrisk

Försäkringsrisken inom Länsförsäkringar Södermanland domineras av skadeförsäkringsrisk följt av sjukförsäkringsrisker, livförsäkringsrisken utgör en mindre exponering i bolaget.

Skadeförsäkrings- och sjukförsäkringsrisken består av premierisk, reservrisk och katastrofrisk.

Premierisk utgör risken för förluster till följd av att det kommande årets skador blir större än förväntat. Reservrisk är risken för förluster på grund av negativt utfall vid avveckling av avsättningarna för oreglerade skador. Katastrofrisk är risken för förluster till följd av att extrema väderförhållanden, naturkatastrofer, epidemier eller katastrofer orsakade av mänskliga aktiviteter leder till mycket stora skadebetalningar.

C.1.1 Riskexponering

Bolaget är exponerat mot ovanstående risker inom de affärgrenar som framgår av tabell C1 (1) nedan. När det gäller mottagen återförsäkring är bolaget i första hand exponerat mot risker i de för länsförsäkringsgruppen gemensamma återförsäkringspoolerna, där riskerna är av samma natur som bolagets direktförsäkringsrisker. Bolaget är genom det interna riskutbytet exponerat för katastrofskador som inträffar i de övriga länsförsäkringsbolagen, samtidigt minskar detta den

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	43(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

egna katastrofrisken. Livförsäkringsrisken i Länsförsäkringar Södermanland består av den livfallsrisk (långlevnadsrisk) som uppstår i de skadelivräntor som är kopplade till trafikaffären och utgör en begränsad andel av bolagets risker.

Tabellen nedan visar bolagets exponering för skadeförsäkringsrisk, fördelat på premie- och reservrisk. Bolaget är därutöver exponerat för livförsäkringsrisk i form av skadelivräntor. Bästa skattning av livförsäkringsavsättningen är 133 814 tkr.

<i>Affärsgränar (LOB)</i>	<i>Voymmått premierisk (premieintäkter för 12 månader)</i>	<i>Volymmått reservrisk (Bästa skattning av ersättningsreserv)</i>
<i>Sjukdom och olycksfall</i>	18 286	50 122
<i>Trafik</i>	86 215	147 017
<i>Övrig motor</i>	166 370	30 510
<i>Egendom (hem och villa, företag och fastighet)</i>	274 315	163 148
<i>Icke-proportionell sjukåterförsäkring</i>	444	2 849
<i>Icke-proportionell trafikåterförsäkring</i>	12 884	131 449
<i>Icke-proportionell egendomsåterförsäkring</i>	26 626	22 780
<i>Totalt</i>	585 139	547 875

Tabell C1 (1): Riskexponering i termer av volymmått för riskberäkning, per försäkringsgren per 2016-12-31

Premierisken för egendom utgör drygt 50 procent av totala premierisken och övrig motor cirka 30 procent. Reservrisken för trafikaffären, direkt och icke-proportionell återförsäkring, utgör drygt 50 procent av totala reservrisken.

Väsentliga förändringar under perioden

Det har inte skett några väsentliga förändringar av riskexponeringen avseende teckningsrisk under 2016.

C.1.2 Riskkoncentration

För att säkerställa att Länsförsäkringar Södermanland och i förlängningen hela länsförsäkringsgruppen köper rätt mängd återförsäkring ska Estimated Maximum Loss (EML) bedömas för större försäkringsåtaganden. I nedanstående tabell visas bolagets största åtaganden räknat i EML (tkr) per 2016-12-31.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	44(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Försäkringsobjekt	Totalt Försäkringsbelopp	Total EML
<i>Första största risk</i>	700 344	480 980
<i>Andra största risk</i>	237 266	296 583
<i>Tredje största risk</i>	312 415	285 228
<i>Fjärde största risk</i>	260 572	260 572

Tabell C1 (2): Riskkoncentrationer

Bolaget har i uppdrag att tillhandahålla företags- och privatkunder försäkringslösningar på lokal marknad vilket således innebär en viss form av geografisk koncentration. I den uppföljning av försäkringsbeståndet som sker finns inte några indikationer på att bolaget exponeras mot betydande riskkoncentrationer avseende exempelvis branscher. Koncentrationsrisker till enskilda kunder och risker hanteras genom deltagandet i länsförsäkringsgruppens återförsäkringslösning.

C.1.3 Riskreduceringstekniker

Återförsäkring sker via deltagande i återförsäkringsprogram inom länsförsäkringsgruppen inom kapaciteten för respektive sektion/pool. Bolagets återförsäkringsskydd tecknas enligt konsortialavtal mellan länsförsäkringsbolagen med LFAB genom dess helägda dotterbolag Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ). Återförsäkringsprogrammen ger automatiskt skydd över valda självbehåll upp till kapacitetsbeloppen. För EML över kapaciteten sker avtäckning genom fakultativ återförsäkring vilket innebär att specifika risker som faller utanför kapaciteten återförsäkras separat.

C.1.4 Riskkänslighet

En känslighetsanalys har genomförts genom att mäta effekten på resultatet och det egna kapitalet av rimligt sannolika förändringar i några centrala antaganden. Effekterna har mätts antagande för antagande med övriga antaganden konstanta.

Känslighetsanalys, teckningsrisk i tkr	Påverkan på kapitalbas
<i>1 procents förändring i skadekostnader (FTA)</i>	3 845
<i>1 procents förändring i premienivån</i>	4 452
<i>10 procents förändring i premier för avgiven återförsäkring</i>	5 355

Tabell C1 (3): Känslighetsanalyser

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	45(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

C.2 Marknadsrisk

Marknadsrisk är risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av räntor, priser på finansiella tillgångar och valutakurser. Bolagets kapitalförvaltning innebär exponering mot olika typer av marknadsrisk. I följande avsnitt beskrivs bolagets riskexponeringar, styrning och kontroll av risker samt väsentliga händelser som påverkat bolagets riskprofil under 2016.

C.2.1 Riskexponering

Den övergripande risktoleransen för marknadsrisker motsvarar kapitalförvaltningens mål att eftersträva en jämn och stabil avkastning över tid. I bolagets ”Riktlinje för placeringar” fastställs bland annat bolagets strategiska allokering, placeringstillgångarnas sammansättning och tillåtna avvikelsernivåer i förhållande till den strategiska inriktningen.

Bolaget är genom kapitalplaceringarnas strategiska allokering exponerat för aktierisk, koncentrationsrisk, valutarisk, ränterisk, spreadrisk och fastighetsrisk vilka beskrivs nedan.

Exponering mot aktierisk

Bolagets aktieexponering består av det strategiska aktieinnehavet i Länsförsäkringar AB, noterade och onoterade svenska aktier samt genom innehav i svenska och utländska aktiefonder. Aktiekursrisken är bolagets enskilt största marknadsrisk och står för över hälften av kapitalkravet för marknadsrisker.

Exponering mot koncentrationsrisk

Med koncentrationsrisk avses risken att bolagets portfölj inte är tillräckligt diversifierad vilket leder till att en enskild exponering, homogen grupp av exponeringar eller en specifik marknadshändelse kan hota bolagets solvens eller finansiella ställning. Koncentrationsrisken i marknadsrisker är genom innehaven i LFAB-aktien och dotterbolaget Strimlusen Förvaltnings AB betydande. Koncentrationsrisken beskrivs vidare i avsnitt C.2.2 *Riskkoncentration* nedan.

Exponering mot valutarisk

Bolagets direkta exponering mot utländsk valuta är begränsad. För de flesta av bolagets innehav är nominell valuta svenska kronor. Den indirekta exponeringen är dock betydande genom bolagets innehav i svenska investeringsfonder med inriktning på europeiska, amerikanska och tillväxtmarknader.

Exponering mot ränterisk

Ränterisk uppstår både på tillgångs- och skuldsidan, där exponeringen på tillgångssidan ger störst andel av risken. På skuldsidan utgörs exponeringen av de diskonterade försäkringstekniska avsättningarna inom skadelivränterörelsen som är kopplad till trafikaffären. Övriga

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	46(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

försäkringstekniska avsättningar diskonteras inte. På tillgångssidan är ränteexponeringen främst koncentrerad till nominella obligationer.

Exponering mot spreadrisk

Genom innehav i obligationer med kreditrisk och andra räntebärande papper samt övriga lån exponeras bolaget mot risken för att förändrade kreditspreadar påverkar bolaget negativt. Bolagets placeringar sker huvudsakligen i värdepapper med hög kreditvärdighet och spreadrisken bedöms därför vara liten.

Exponering mot fastighetsrisk

Bolaget har inga direktägda fastigheter och den direkta exponeringen för fastighetsrisk är begränsad till bolagets innehav i två bostadsrätter i Stockholm. Via dotterbolaget Strimlusen Förvaltnings AB äger bolaget aktier i Humlegården Fastigheter AB samt Lansa Fastigheter AB som innebär direkta exponeringar mot aktierisk och indirekt exponering mot fastighetsrisk.

Per 2016-12-31 fördelade sig tillgångarna i bolagets tillgångsportfölj enligt tabell nedan.

Kapitalöversikt innevarande år tkr	Marknadsvärde	Bokfört värde
	2016-12-31	2016-12-31
Räntebärande placeringar	779 688	779 688
Svenska aktier & fondandelar	474 236	474 236
Utländska aktier & fondandelar	456 967	456 967
Onoterade aktier & fondandelar	842 825	842 825
Aktier i dotterbolag	636 221	224 782
Total portfölj	3 189 937	2 778 498

Tabell C2 (1): Kapitalöversikt – bolagets placeringstillgångar inklusive upplupen ränta per 2016-12-31 (tkr).

Väsentliga förändringar under perioden

Under året har bolaget via dotterbolaget Strimlusen Förvaltnings AB gjort investeringar i Lansa Fastigheter AB. Detta har inneburit att aktierisken och koncentrationsrisken ökat något jämfört med tidigare. Investeringen har genomförts för att komplettera fastighetsrelaterade tillgångar med aktier i fastighetsbolag som investerar i bostäder och för att öka avkastningen långsiktigt.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	47(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Under året har realränteobligationer avyttrats och företagsobligationer förvärvats i syfte att skapa bättre förutsättningar för högre avkastning på ränteportföljen. Inför detta skifte inom räntebärande placeringar har risker och avkastningsmöjligheter analyserats. Ökningen av företagsobligationer innebär bland annat högre spreadrisk och kan även innebära en förhöjd likviditetsrisk. Bolaget bedömer dock att den finansiella ställningen och likviditeten är god och att tillräckliga marginaler finns för att hantera dessa risker.

Bolaget har under året ökat exponeringen mot amerikanska aktier och minskat exponeringen i motsvarande mån mot den svenska aktiemarknaden. Förändringen har initierats efter genomförd ALM-studie och syftet har varit att öka diversifieringen i portföljen genom ökad geografisk riskspridning. Bolaget har sålt innehav i aktieindexobligationer för att minska riskerna på grund av svårigheter i värdering och låg likviditet hos instrumenten.

C.2.2 Riskkoncentration

Med koncentrationsrisk avses risken att bolagets riskexponering inte är tillräckligt diversifierad vilket leder till att en enskild exponering, homogen grupp av exponeringar eller en specifik marknadshändelse kan hota bolagets solvens eller finansiella ställning. Koncentrationsrisken inom marknadsrisken är i relation till övriga marknadsrisker väsentlig genom innehaven i dotterbolaget Strimlusen Förvaltnings AB samt LFAB-aktien. Totalt kapitalkrav för koncentrationsrisk inom kapitalplaceringarna uppgick till 453 193 tkr per 2016-12-31, exklusive diversifieringseffekter. Kapitalkravet för koncentrationsrisken kopplat till de största emittenterna framgår av nedanstående tabell.

Placering	Värde av exponeringar (tkr)	Kapitalkrav (tkr)*	Andel av ränteportföljen (%)	Andel av total tillgångsportföljen (%)
Enskilt största placering	767 225	141 085	0,0	24,0
2-3 största placering	898 732	429 624	0,0	28,1
4-10 största placering	537 923	30 025	60,5	16,8
Övriga innehav	986 057	-	39,5	31,1
Totalt	3 189 937	600 734	100,0	100,0

Tabell C2(2): Koncentrationsrisk i placeringstillgångarna. Värde av exponeringar inkluderar upplupen ränta. *Kapitalkrav för koncentrationsrisk, exklusive diversifieringseffekter, enligt standardmodellen

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	48(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

C.2.3 Riskreduceringstekniker

Länsförsäkringar Södermanlands kapitalförvaltning styrs av bolagets ”Policy för kapitalförvaltningen” och av bolagets ”Placeringsriktlinjer”. Syftet med dessa styrdokument är att styra risknivån i placeringsportföljen bland annat genom att säkerställa aktsamhet i kapitalförvaltningen.

Efterlevnad av aktsamhetsprincipen inom placeringsverksamheten

I bolagets placeringsriktlinjer fastställs hur bolaget ska bedriva en aktsam kapitalförvaltning. Några grundläggande principer är följande:

- Placeringar görs i tillgångar vars risker bolaget anser sig kunna identifiera, mäta, övervaka, hantera, kontrollera och rapportera.
- Kapitalallokeringsmodellen är baserad på en teoretisk modell och ger ett ramverk för kapitalallokeringen. Fastställd referensportfölj, som beskrivs nedan under rubriken ”Referensportfölj och strategisk allokering”, innehåller begränsningar för respektive tillgångsslag.
- Placeringar och tillgångar som inte handlas på reglerade finansmarknader ska hållas på aktsamma nivåer. Investeringar i onoterade aktier och alternativa investeringar (exklusive LFAB, Humlegården och Lansa) begränsas till att maximalt utgöra 5 % av placeringsportföljen
- Tillgångarna ska vara väl diversifierade på ett sådant sätt att man undviker överdrivet beroende av en viss tillgång, emittent eller grupp av företag eller av ett geografiskt område samt alltför stor riskackumulering i portföljen som helhet.
- I tillgångsmassan får ingen emittent utgöra mer än 10 procent av det placerade kapitalet. Undantag är värdepapper emitterade av svenska staten, LFAB eller dotterföretag (indirekt innehav i Humlegården och Lansa).
- Derivatinstrument får användas så länge som de bidrar till att reducera riskerna eller underlättar en effektiv portföljförvaltning.
- Enskild noterad aktieplacering får inte överstiga 5 % av marknadsvärdet för aktieportföljen.

Den aktuella placeringsportföljen utvärderas regelbundet för att säkerställa att dess totala marknadsrisk, kombinerat med bolagets övriga risker, ger en kapitalkvot överensstämmande med det uppsatta målintervallet.

Investeringar i enlighet med aktsamhetsprincipen

Aktsamhetsprincipen är tillämplig på portföljen som helhet såväl som på enskilda investeringar i portföljen. Bolaget genomför därför en bedömning om huruvida portföljen och dess investeringars lämplighet ställt mot bolagets avkastningskrav, önskat risktagande, åtaganden samt bolagets möjligheter till att operativt hantera investeringen (processer, system och

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	49(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

kompetens) är uppfyllt. Kraven utifrån aktsamhetsprincipen är tillämpliga på både existerande investeringar samt kommande investeringar. Innan placeringar sker i en ny tillgång gör bolaget en bedömning av följande kriterier kopplat till investeringstillgången:

- säkerhet: vilka faktorer som påverkar och motiverar en tillgångs värde, avkastningsprofil och risk,
- lönsamhet: tillgångens avkastningsprofil ställt mot dess risk samt bolagets avkastningskrav,
- likviditet: tillgångens omsättningsbarhet, eventuella begränsningar eller avvecklingskostnader,
- tillgänglighet: var finns tillgången lokaliserad samt eventuella begränsningar och skattekonsekvenser vid försäljning, speciellt för investeringar som sker utanför EEA,
- intressekonflikter: att investeringen sker i försäkringstagarnas intresse.

En bedömning ska även göras gällande bolagets operativa förmåga att genomföra, förvalta, övervaka samt administrera placeringen, i synnerhet gällande investeringar som kan anses vara av mer komplex natur, till exempel onoterade innehav, alternativa investeringar och vissa strukturerade produkter, men även enklare investeringar som kan anses ligga utanför bolagets rutinmässiga placeringsverksamhet.

Referensportfölj och strategisk allokering

Styrelsen fastställer årligen en så kallad referensportfölj som definierar bolagets strategiska allokering. Referensportföljen ger kapitalförvaltningen ett yttre ramverk för sitt arbete samt säkerställer en god diversifiering i placeringstillgångarna. Referensportföljen skapas med utgångspunkt i de begränsningar vad gäller risknivå, de uppsatta interna skuldtäckningsreglerna samt med hänsyn till kraven på aktsamhet. Referensportföljen sätts samman så att dess totala marknadsrisk, kombinerat med bolagets övriga risker, ger en kapitalkvot som överensstämmer med det uppsatta målintervall.

Den årliga ERSA:n som beskrivs i Riktlinjen för ERSA kan resultera i att en ny referensportfölj måste tas fram för att anpassa risknivån i kapitalförvaltningen till den totala risknivån.

Referensportföljen med dess ingående begränsningar och restriktioner med avseende på tillgångsslag:

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	50(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Tillgångsslag	Referensportfölj	Tillåten variation
	(andel av total portfölj %)	(andel av total portfölj %)
Räntebärande tillgångar	30%	25-40 %
Aktierelaterade tillgångar	25%	20-30 %
Fastighetsrelaterade tillgångar	20%	15-25 %
Alternativa investeringar	2%	0-4 %
LFAB-aktien	23%	20-27 %

Tabell C.2 (3) Referensportföljen 2016-12-31

Räntebärande tillgångar

Tillåtna placeringar inom tillgångsslaget räntebärande tillgångar är:

- likvida medel och fasträntekonton i svensk bank
- obligationer utgivna av svenska staten
- säkerställda obligationer utgivna av svensk bank eller hypoteksinstitut
- obligationer och andra skuldförbindelser utgivna av statligt ägt bolag, enskild kommun, bostads- eller kreditinstitut
- obligationer och andra skuldförbindelser utgivna av ett publikt aktiebolag eller kommunalt bolag
- räntefond som innehåller ovanstående tillgångar

För att reducera spreadrisken ska minst 50 % av ränteplaceringarna vara placerade i obligationer utgivna av svenska staten, svenska kommuner eller säkerställda obligationer utställda av svensk bank eller hypoteksinstitut. De säkerställda obligationerna ska vara utgivna enligt lagen (2003:1223) om säkerställda obligationer samt vara utställda av bank eller hypoteksbolag med minst AA- i rating.

Obligationer och andra skuldförbindelser som kommunalt bolag eller publikt aktiebolag (eller företag ingående i samma koncern) ska vara utgivna av företag med minst BBB- i rating (motsvarar Investment Grade) vid inköp. Obligationen eller skuldförbindelsen får behållas om ratingen sjunker till BB+. Företag utan rating kan accepteras om deras bedömda rating, sk skuggrating, uppgår till BBB- och skuggratingen är gjord av någon av bankerna Handelsbanken, Swedbank, Nordea, SEB eller Danske Bank. Statligt ägt bolag accepteras som motpart utan officiell rating eller skuggrating.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	51(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Aktierelaterade tillgångar

Investeringarna på de svenska, europeiska och amerikanska marknaderna ska normalt göras i indexförvaltade investeringsfonder. För den del av portföljen som är exponerad mot övriga marknader kan investeringarna även göras i aktivt förvaltade fonder. Fördelning av aktierelaterade tillgångar enligt referensportföljen är:

Region	Referensportfölj (andel av aktieportföljen %)	Tillåten variation (andel av aktieportföljen %)
Sverige	40%	35-45 %
Europa	20%	15-25 %
USA	35%	30-40 %
Övriga marknader	5%	0-10 %

Tabell C.2 (4) Aktierelaterade tillgångar enligt referensportföljen 2016-12-31

Fastighetsrelaterade tillgångar

Fastighetsinnehav består av innehav i det gruppgemensamt ägda fastighetsbolaget Humlegården Fastigheter AB ("Humlegården"), det nybildade Lansa Fastigheter AB ("Lansa") samt fastighetsrelaterade aktiefonder. Beslut om köp eller försäljning av andelar i Humlegården eller Lansa tas av styrelsen.

Alternativa investeringar

Som alternativa investeringar räknas tillgångsklasserna råvaror, mark, skog, private equity (PE), infrastruktur samt framtida energi. Tillgångsklassen kan också köpas i form av en strukturerad produkt med index mot råvaror, mark, skog, infrastruktur och framtida energi. Köp eller försäljning av placeringar inom tillgångsklassen alternativa investeringar kräver rekommendation från finansutskottet och beslut vid närmast kommande styrelsesammanträde.

Placeringsbegränsningar

I bolaget riktlinje för placeringar finns, förutom ovan beskrivna ramar för allokeringen, särskilda placeringbegränsningar för att iaktta aktsamhet och reducera risk. Dessa begränsningar beskrivs kortfattat under rubrikerna nedan.

Valutabegränsningar

Räntetillgångar i utländsk valuta valutasäkras vanligen. Maximalt 30 % av de totala placeringstillgångarna får vara utsatta för valutarisk.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	52(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Emittenter och motparter

Rating utförd och beslutad av Standard & Poor's, Moody's eller Fitch godtas som officiellt kreditbetyg för emittenter och instrument. Placeringsriktlinjerna anger begränsningar, med avseende på kreditbetyg, för investeringar i värdepapper utgivna av emittenter med låg eller ingen rating. Se även avsnitt C.3.3 *Riskreduceringstekniker* inom kapitel C.3 *Motpartsrisk*.

Onoterade aktier och alternativa investeringar

Investeringar i onoterade aktier och alternativa investeringar (exklusive LFAB, Humlegården och Lansa) begränsas till att maximalt utgöra 5 % av placeringsportföljen.

Enskilda innehav

Enskild noterad aktieplacering får inte överstiga 5 % av marknadsvärdet för aktieportföljen (exklusive LFAB och Humlegården).

Motparts-koncentration

Exponering mot enskild emittent som inte är stat, kommun, dotterbolag eller LFAB, får inte överstiga 10 % av de totala placeringstillgångarna.

Begränsningsregler för att täcka försäkringsteknisk skuld

Länsförsäkringar Södermanland för ett register som vid varje tidpunkt utvisar de tillgångar som används för att täcka de försäkringstekniska avsättningarna. Styrelsen har i placeringsriktlinjerna fastslagit att:

- Tillgångarna som upptas i registret ska minst täcka försäkringstekniska avsättningar för egen räkning ("FTA för f e r").
- Om värdet på tillgångarna i förhållande till FTA f e r understiger 105 procent, ska VD och Finansutskottet informeras för beslut om åtgärder.

Övriga begränsningar

Värdepapper och likvida medel i depå får inte belånas. Vidare gäller förbud mot blankning.

Användande av derivatinstrument

Länsförsäkringar Södermanland har möjlighet att använda derivatinstrument för att reducera risker i kapitalförvaltningen. Vid ingående av avtal avseende derivatinstrument ska beslut tas av finansutskottet. Följande begränsningar gäller för bolagets hantering av derivatinstrument:

- De underliggande tillgångarna för respektive derivatkontrakt ska motsvaras av de tillgångsslag som bolaget normalt förfogar över
- Utställande av säljoption är inte tillåten

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	53(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

- Options- eller terminskontrakten ska vara föremål för regelbunden handel på auktoriserad handelsplats
- Vid köp av derivat ska motpartens rating minst uppgå till den beslutade nivån enligt placeringsriktlinjernas allmänna begränsningar beträffande emittenter och motparter.

Mätning och rapportering av marknadsrisker

Riskexponering, kapitalkrav och tillgängligt kapital övervakas kontinuerligt och rapporteras till styrelsen kvartalsvis eller oftare om omständigheterna så kräver.

Länsförsäkringar Södermanland mäter marknadsriskerna genom att beräkna kapitalkravet enligt standardformeln i Solvens II. Följaktligen beräknas det kapital som krävs för att täcka möjliga förluster över en ett-års-period minst 199 år av 200. Nedanstående marknadsrisker mäts genom beräknat kapitalkrav:

- Ränterisk
- Aktiekursrisk
- Fastighetsrisk
- Spreadrisk
- Valutarisk
- Koncentrationsrisk i placeringstillgångarna

C.2.4 Riskkänslighet

Bolaget genomför löpande olika typer av känslighetsanalyser och stresstester i syfte att bedöma riskkänsligheten i tillgångsportföljen.

Stressnivå - påverkandegrad	Kapitalbas	IFRS nettoresultat
<i>Nuläge per 2016-12-31, tkr</i>	2 116 080	104 176
<i>Utländska valutor mot SEK – 20 procent</i>	98 972	77 198
<i>Värdeförändring 20 procent aktieplaceringar exklusive LFAB och Humlegården</i>	203 641	158 840
<i>Räntekurvförskjutning – 100 punkter</i>	13 948	10 879

Tabell C2(3): Riskkänslighet

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	54(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Bolagets placeringar i aktiefonder med inriktning på de europeiska respektive den amerikanska marknaden innebär en känslighet när euron respektive dollarn försvagas mot svenska kronan. En värdenedgång i LFAB aktien får en signifikant påverkan på samtliga känslighetsmått givet exponeringsnivå. Bolaget har viss känslighet mot fallande räntenivå givet att ökningen i de försäkringstekniska avsättningarna ("FTA") är större än värdeökningen i räntetillgångarna.

C.3 Motpartsrisk

Motpartsrisken omfattar risken för förluster till följd av att motparter inte fullgör sina åtaganden och att eventuella säkerheter inte täcker fordran.

C.3.1 Riskexponering

Bolaget är exponerat mot motpartsrisk genom placeringar i en aktieindexobligation, likvida medel samt via återförsäkring. Motpartsrisken i placeringstillgångarna bedöms vara relativt liten genom att risken begränsas av krav på motpartens rating samt limiter för maximal exponering.

I den avgivna återförsäkringen är risken att betalning inte erhålls från återförsäkringsgivaren enligt avtal också relativt liten. Bolaget köper i dagsläget all återförsäkring genom återförsäkringsavdelningen på LFAB. Länsförsäkringsgruppen har ett antal interna återförsäkringsspooler som ger länsförsäkringsbolagen återförsäkringsskydd.

Väsentliga förändringar under perioden

Det har inte skett några väsentliga förändringar av riskexponeringen avseende motpartsrisk under 2016.

C.3.2 Riskkoncentration

De största exponeringarna avseende kontobehållning (inklusive likvida medel i genomlysta investeringsfonder) och derivatpositioner per 2016-12-31 är följande:

Emmitent	Rating	Exponering (tkr)	Loss Given Default (tkr)	Prob. Of Default (%)
LFAB	A (2)	43 185	43 185	0,050%
SEB	A (2)	9 651	9 651	0,050%
Handelsbanken	AA (1)	9 356	4 542	0,010%
Nordea	AA (1)	885	885	0,010%
Danske Bank	A (2)	673	673	0,050%
Ålandsbanken	BBB (3)	581	581	0,240%

Tabell C3 (1): Kontobehållning och derivatpositioner per 2016-12-31

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	55(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Likvidplaceringen i Länsförsäkringar Bank kan betraktas som en riskkoncentration. Banken har tillfredsställande kreditrating och risknivån bedöms vara acceptabel.

Bolagets största exponeringar i det gemensamma återförsäkringsprogrammet kan betraktas som en riskkoncentration. Enskilt största motpartsrisker är Länsförsäkringar Skåne, Länsförsäkringar Östgöta samt Länsförsäkringar Dalarna. Bolagets bedömning är att riskkoncentrationen mot enskilda länsförsäkringsbolag utgör en acceptabel risk. Samtliga bolag har en kapitalkvot som överstiger legala krav med god marginal och det finns inte några indikationer på oförmåga att fullgöra sina åtaganden.

C.3.3 Riskreduceringstekniker

Motpartsrisken, avseende de som hanterar bolagets likvida medel, begränsas genom att endast banker med kreditrating A eller högre får hantera bolagets likvida medel. Motpartsrisken via placeringar i finansiella derivat begränsas genom de riskreduceringstekniker som beskrivs i avsnitt C.2.3 *Riskreduceringstekniker* under rubriken *Användande av derivatinstrument*.

Bolaget säkerställer genom återförsäkring att skadeförsäkringsrisken är inom givna ramar via beslutat självbehåll. Nivån på självbehållen är ett sätt att reducera motpartsrisken i återförsäkringen. Allt annat lika innebär ett högt självbehåll lägre riskexponering. I nedanstående tabell presenteras Länsförsäkringar Södermanlands självbehållsnivåer för 2016 inom respektive skadeart.

Skadeart	Självbehåll
<i>Egendomsskada</i>	7 500 tkr
<i>Katastrofskada</i>	7 500 tkr
<i>Motorkaskoskada</i>	7 500 tkr
<i>Fritidsbåtsskada</i>	1 000 tkr
<i>Ansvarsskada</i>	7 500 tkr
<i>Sjuk- och olycksfallsskada</i>	5 000 tkr
<i>Trafikskada</i>	1 000 tkr

Tabell C3(3): Självbehåll

Återförsäkringsskyddet innebär att länsförsäkringsbolagen återförsäkrar varandra för de skador som överstiger det enskilda bolagets självbehåll upp till den skadekostnadsnivå som täcks av externa återförsäkrare. För att begränsa risken använder länsförsäkringsgruppen ett regelverk för

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	56(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

att ta fram vilka externa återförsäkringsgivare som får anlitas för det externa återförsäkringsskyddet.

C.3.4 Riskkänslighet

Räntetillgångarnas riskkänslighet kan mätas genom att simulera förändringar i kreditspreaden mellan riskfri ränta (statsobligation) och räntan på riskfyllda ränteplaceringar. Vid en generell ökning av kreditspreaden med 50 punkter påverkar detta marknadsvärdet på placeringstillgångarna med cirka 3,8 mkr.

C.4 Likviditetsrisk

Risken för förluster till följd av att egna åtaganden inte kan fullgöras på grund av brist på likvida medel eller att de kan fullgöras endast genom upplåning till avsevärt högre kostnad än normalt eller genom avyttring av tillgångar till underpris.

C.4.1 Riskexponering

Länsförsäkringar Södermanlands strategi för att hantera likviditetsrisker går ut på att säkerställa att likvida medel snabbt kan göras tillgängliga för utbetalningar i betydligt större omfattning än vad som normalt krävs i verksamheten och än vad som har krävts historiskt i bolaget. Bolagets affärsmodell innebär att premier i försäkringsrörelsen betalas in i förskott och stora skadeutbetalningar ofta är kända innan de förfaller. Negativa kassaflöden kan dock uppstå beroende på att stora skadeutbetalningar sker under en kort tidsperiod.

Likviditetrisk följs löpande inom ramen för ekonomisk uppföljning. Det förväntade kassaflödesmönstret och möjligheten att realisera placeringstillgångar innebär en låg riskexponering. Vid ett negativt scenario kan bolaget avyttra omsättningsbara tillgångar i form av obligationer och andelar i aktiefonder som möjliggör likviditet inom några dagar.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	57(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Kreditrating ränteinstrument	Marknadsvärde (tkr)	Omsättningsbarhet	Andel av ränteportföljen (%)
Stats- och kommunobligationer	92 172	1-3 dagar	11,8
Företagsobligationer			
AAA	393 806	1-3 dagar	50,5
AA+ t o m A-	151 235	1-3 dagar	19,4
BBB+ t o m BBB-	49 347	1-3 dagar	6,3
BB+ t o m B-	14 751	3-14 dagar	1,9
Saknar rating	78 377	7-14 dagar	10,1
Totalt	779 688		100,0

Tabell C4(1): Riskexponeringar inom Länsförsäkringar Södermanland per 31 december 2016

Väsentliga förändringar under perioden

Riskexponeringen beträffande likviditetsrisk har inte förändrats väsentligt under perioden.

C.4.2 Riskkoncentration

Länsförsäkringar Södermanland bedömer inte att bolaget är exponerad mot riskkoncentrationer inom likviditetsrisk.

C.4.3 Riskreduceringstekniker

I syfte att begränsa bolagets likviditetsrisk beaktas den i utformningen av placeringsstrategin. I placeringsriktlinjerna har styrelsen fastställt att minst 50 % av ränteplaceringarna ska vara placerade i obligationer utgivna av svenska staten, svenska kommuner eller säkerställda obligationer utställda av svensk bank eller hypoteksinstitut. Minst 75 mkr ska av likviditetsskäl vara placerade i obligationer utgivna av svenska staten och bolagets likvida medel på bankkonto ska aldrig understiga 30 mkr.

I det fall bolagets likviditetsbehov överstiger tillgängliga likvida medel kan följande aktiviteter initieras på kort och lång sikt i syfte att öka bolagets likviditet:

1. Bolaget tecknar avtal om utökad bankkredit alternativt andra finansieringsmöjligheter.
2. Bolaget avyttrar likvida tillgångar.
3. Bolaget skiftar löpande illikvida tillgångar till mer likvida.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	58(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

C.4.4 Riskkänslighet

Bolaget bedöms ha en god motståndskraft att möta en icke förväntad negativ händelseutveckling. Givet modellförutsättningar kan bolaget hantera 15 sammanhängande tremånadersperioder med att sälja räntebärande tillgångar.

Stressmått*	Riskkvot	Bedömd risknivå
Likvida tillgångar + räntebärande värdepapper/ ack. kassaflöde affärsverksamheten	15,2	Låg
Tabell C4(2): Riskkänslighet * ack nettoflöde tre sämsta kassaflödesmånaderna i affärsverksamheten under perioden 2016-01-01 till 2016-12-31		

C.5 Operativ risk

Operativ risk definieras som risk för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser.

C.5.1 Riskexponering

Målet för Länsförsäkringar Södermanlands arbete med operativa risker är att säkerställa att de operativa riskerna inte ska begränsa möjligheterna att nå uppsatta verksamhetsmål. Operativa risker ingår i ”icke önskvärda risker” och strategin utgår från att operativa risker ska reduceras och om möjligt elimineras. Bolagets tolerans för operativ risk som helhet och för enskild operativ risk fastslås i form av materiella belopp i Riskpolicyn. Materiella beloppet för operativ risk för 2016 är av styrelsen fastställt till 28 mkr och för enskild operativ risk till 300 tkr.

Operativa risker identifieras och bedöms årligen utifrån bolagets affärskritiska processer av respektive processägare med stöd av riskkontrollfunktionen. Varje processägare äger samtliga risker i den egna processen samt risker utanför processen med naturlig koppling till respektive process (till exempel säkerhetsrisker). Inträffade incidenter hanteras och rapporteras löpande. Riskkontrolls bevakning avseende operativa risker bygger på en årlig kartläggning av affärskritiska processer och nyckelkontroller, bevakning och uppföljning av incidenter samt självutvärdering av operativa risker. Bevakningen utgör också en del i arbetet med att utveckla den interna styrningen och kontrollen.

Den operativa riskhanteringen följs upp löpande och genom särskilda utvärderingar. Utvärderingen kan ske när som helst på initiativ av styrelsen, VD eller av riskkontrollfunktionen exempelvis som följd av inträffad incident eller proaktivt för att utvärdera risken inom särskilt område.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	59(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Väsentliga förändringar under och efter rapporteringsperioden

Bolaget genomförde en förändring av marknadsorganisationen under våren 2016. Den tidigare marknadsorganisationen var kundorienterad och bestod av affärsområde Privat och affärsområde Företag. Den nya organisationen är produktorienterad och innebär att skadeförsäkringsverksamheten organiseras i affärsområde Försäkring medan bank- och liv-verksamheten organiseras i affärsområde Bank och Liv.

Under 2017 planerar bolaget att implementera ett nytt sakförsäkringssystem (Ett Sak) tillsammans med övriga länsförsäkringsbolag. IT-systemet kommer påverka arbetssätt, rutiner, kontroll, uppföljning och rapportering i verksamheten. Initialt finns en ökad operativ risknivå. Bolaget har tillsatt resurser för att hantera osäkerhetsfaktorer genom att vidta olika riskreducerande åtgärder.

C.5.2 Riskkoncentration

Länsförsäkringar Södermanland anser sig inte ha riskkoncentrationer inom operativa risker.

C.5.3 Riskreduceringstekniker

Om en risk behöver reduceras är process- och riskägaren ansvarig för genomförandet. Detta sker i samråd med riskkontrollfunktionen genom införande av någon eller några av följande riskreducerande åtgärder.

- Styrande dokument utgör en riskreducerande åtgärd då de reglerar verksamheten och efterlevs så att aktuell risk minskar.
- Företagsövergripande kontroller genomförs årligen av compliancefunktionen och består av ett antal frågor som besvaras av ansvariga i verksamheten. Syftet är att säkerställa att bolagets företagsstyrningssystem är komplett och efterlevs inom organisationen.
- Nyckelkontroller ska dels säkerställa att processens resultat är korrekt och komplett (riskreducerande) och dels dokumentera och samla denna information för rapportering (riskbevakande). Nyckelkontroller utformas av verksamheten i samråd med riskkontrollfunktionen.
- Utbildning av medarbetare som gör att en process eller aktivitet kan utföras med högre tillförlitlighet utgör en riskreducerande åtgärd.
- Förändringar i processer, arbetsinstruktioner eller sedvanliga kontroller kan i sig utgöra riskreducerande åtgärder.

Länsförsäkringar Södermanlands kontinuitetshantering handlar om att upprätta beredskaps- och kontinuitetsplaner för krishantering.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	60(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Bolaget kan från tid till annan lägga ut delar av verksamheten till uppdragstagare utanför bolaget. Se kapitel B.7 för detaljer.

C.5.4 Riskkänslighet

Länsförsäkringar Södermanland är känsligt för avbrott i verksamheten och har därför upprättat kontinuitetsplaner för bolagets kritiska processer. Bolaget genomför regelbundet brandövningar för hela personalstyrkan med uppföljning av utfall.

C.6 Övriga materiella risker

Affärsrisk är risken för förlust till följd av effekter av strategiska beslut, en sämre intjäning och rykten. Affärsrisk är en följd av interna händelser i företaget eller externa händelser, som konsument- eller konkurrentbeteende.

C.6.1 Riskexponering

Affärsriskerna behandlas primärt inom ramen för den strategiska planeringen och i den årliga processen för affärsplanering. Analys av bolagets affärsrisker genomförs årligen i form av en workshop med företagsledningen. För att uppnå en ändamålsenlig hantering av affärsrisk ska

- hänsyn tas till bolagets riskfilosofi när strategiska mål fastställs
- hänsyn tas till risk och kapitalbehov i strategi- och affärsplaneringsprocessen
- kapitalbehovet definieras på 3 års sikt genom simulering av basscenario och alternativt scenario (negativt) samt genom stresstester inom ramen för ERSÄ-processen
- strukturerad bevakning av interna och externa händelser som kan innebära risker eller möjligheter

Händelser som bolaget löpande bevakar är marknadens beteende, konsumentbeteende, resurser och regulativ miljö. Marknadens beteende avser främst konkurrenters agerande gällande premier, produkter, distribution och marknadsföring. Resurser som bevakas är kapital, personal, infrastruktur, lokaler och varumärke. Förändringar i de för bolaget relevanta regelverken följs upp.

Hantering av affärsrisker sker genom en strukturerad identifiering och bedömning av potentiella händelser. Genomgång av resultatet för omvärldsbevakningen ska ske kvartalsvis eller vid allvarig händelse. Händelser analyseras och bedöms genom diskussion i företagsledningen.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	61(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Bolaget exponeras mot affärsrisk som bland annat innefattar oväntad nedgång i intäkter eller oväntad ökning av kostnader, felaktiga affärsstrategier och strategiska beslut samt förlorat anseende och förtroende hos kunder, ägare, anställda, myndigheter etcetera.

I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank regleras det hur stor ersättning bolaget ska ha för den förmedlade bankaffären. I detta avtal framgår även att bolaget ska stå för 80 % av de kreditförluster som eventuellt uppkommer på de lån som bolaget förmedlat till Länsförsäkringar Bank. Avräkning för förluster sker genom avdrag på ersättningen för förmedlad bankaffär.

Den ersättning som bolaget erhåller från Länsförsäkringar Liv var till viss del förenad med ett annullationsansvar, vilket innebar att bolaget kunde bli återbetalningsskyldigt om en kund slutar att betala in sina premier. Denna risk har upphört från och med 2016-12-31.

Ryktesrisken är en risk som är en funktion av många andra risker, i den bemärkelsen att många skilda slags händelser kan leda till ett försämrat anseende och försämrat varumärke om händelserna hanteras felaktigt. Ryktesrisken hanteras dels genom att bolaget har en organiserad och strukturerad bevakning av sociala och traditionella medier samt tydliga handlings- och beredskapsplaner för att hantera risken.

C.6.2 Riskkoncentration

Bolaget bedömer att det inte föreligger några riskkoncentrationer gällande övriga materiella risker.

C.6.3 Riskreduceringstekniker

Risker som bedöms som väsentliga ska undvikas eller reduceras. För beslutade åtgärder ska ansvarig utses och beslutet dokumenteras för löpande uppföljning.

Bolagets hantering av affärsrisker följs upp och utvärderas årligen av ledningen. Detta sker i form av genomgång av bolagets samtliga allvarliga identifierade affärsrisker, dess beslutade åtgärder och status för genomförandet.

C.6.4 Riskkänslighet

Händelser som ger upphov till strategiförändringar omhändertas i strategiplaneringen och utgör grund för affärsplaneringsprocessen. Åtgärderna utvärderas genom scenarioanalyser i ERSA.

Framåtriktad scenariobaserad analys tillämpas där utgångspunkten är att bedöma bolagets motståndskraft och sårbarhet om väsentliga risker och händelser inträffar. Analys visar att nedgångar i aktiemarknaden inklusive nedskrivning av LFAB-aktien leder till störst resultatpåverkan.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	62(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

D. Värdering för solvensändamål

D.1 Tillgångar

D.1.1 Värderingen i samband med solvensberäkningen

Värden på tillgångar och skulder i solvensbalansräkningen jämfört med den finansiella redovisningen

Redovisning och värdering av tillgångar och skulder i enlighet med Solvens II regelverket skiljer sig åt från redovisning och värdering av tillgångar och skulder i bolagets årsredovisning. Beloppsmässiga skillnader framgår av nedanstående tabell där den finansiella redovisningen i årsredovisningen jämförs med Solvens II-värden för samma poster.

Tillgångs- och skuldpостerna för Länsförsäkringar Södermanland (belopp i tkr)

Tillgångar	Finansiell redovisning	Solvens II-värde
<i>Förutbetalda anskaffningskostnader</i>	13 705	0
<i>Materiella anläggningstillgångar som innehas för eget bruk</i>	15 831	15 831
<i>Innehav i anknutna företag, inklusive dotterbolag</i>	224 782	636 221
<i>Aktier – icke börsnoterade</i>	842 825	842 825
<i>Statsobligationer</i>	92 172	92 172
<i>Företagsobligationer</i>	650 670	650 670
<i>Strukturerade värdepapper</i>	36 846	36 846
<i>Investeringsfonder</i>	931 202	931 202
<i>ÅF-andel av FTA avseende skadeförsäkring exklusive sjukförsäkring</i>	223 900	186 848
<i>ÅF-andel av FTA avseende sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring</i>	169	118
<i>Depåer hos företag som avgivit återförsäkring</i>	223	223
<i>Försäkringsfordringar och fordringar på förmedlare</i>	174 825	174 825
<i>Återförsäkringsfordringar</i>	17 511	17 511
<i>Fordringar (verksamhet, ej försäkring)</i>	43 583	43 583
<i>Kontanter och andra likvida medel</i>	45 242	45 242
<i>Övriga tillgångar som inte visas någon annanstans</i>	14 068	14 068
Totala tillgångar	3 327 554	3 688 185

Tabell D1 (1): Länsförsäkringar Södermanlands tillgångar

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	63(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Skulder och eget kapital	Finansiell redovisning	Solvens II- värde
<i>Försäkringstekniska avsättningar</i>	1 425 095	1 185 318
<i>Andra avsättningar än FTA</i>	4 773	4 773
<i>Pensionsåtaganden</i>	6 300	6 300
<i>Uppskjutna skatteskulder</i>	200 272	241 845
<i>Försäkringsskulder och skulder till förmedlare</i>	77 014	77 014
<i>Återförsäkringsskulder</i>	12 598	12 598
<i>Skulder (verksamhet, ej försäkring)</i>	28 820	28 820
<i>Övriga skulder</i>	15 437	15 437
Totala skulder	1 770 309	1 572 105

Tabell D1 (2): Länsförsäkringar Södermanlands skulder

Uppgifterna för den finansiella redovisningen i tabellen innefattar omklassificering från IFRS till Solvens II. Skillnaderna mellan den finansiella redovisningen och Solvens II-värden i tabellen berör därför endast skillnader på grund av omvärdering.

D.1.2 Värderingsprinciper i solvensberäkningen för olika tillgångsklasser

Som huvudprincip värderas bolagets tillgångar i solvensbalansräkning till marknadsvärde, det vill säga det belopp för vilket de skulle kunna utväxlas i en transaktion mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och har ett intresse av att transaktionen genomförs. För den finansiella redovisningen tillämpar bolaget för sin värdering så kallad lagbegränsad IFRS. Nedan följer en genomgång av värderingen i solvensbalansräkningen för varje tillgångskategori tillsammans med eventuella skillnader mot den finansiella redovisningen.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	64(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Beräkningsgrunder, metoder och huvudsakliga antaganden i Solvens II samt skillnader mot den finansiella redovisningen.

Tillgångsklass	Beräkningsgrunder, metoder och huvudsakliga antaganden i Solvens II	Materiella skillnader mot den finansiella redovisningen
<i>Förutbetalda anskaffningskostnader</i>	Förutbetalda anskaffningskostnader har värderats till noll enligt Solvens II.	Försäljningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal aktiveras som förutbetalda anskaffningskostnader i den finansiella redovisningen.
<i>Materiella anläggningstillgångar som innehas för eget bruk</i>	Fastigheter värderas till verkligt värde, baserat på värderingar utförda av oberoende värderingsmän. Materiella tillgångar värderas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Nedskrivningsbehov provas årligen.	Inga materiella skillnader.
<i>Innehav i anknutna företag, inklusive dotterbolag</i>	Bolagets aktieinnehav i Länsförsäkringar AB värderas till verkligt värde baserat på aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll vilket betyder att aktierna i första hand måste erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde. Substansvärdet för aktien är det samma som Länsförsäkringar AB-koncernens redovisade beskattade egna kapital. Aktier och andelar i övriga anknutna bolag värderas enligt den justerade kapitalandelsmetoden, vilket är Länsförsäkringar Södermanlands andel av den positiva skillnaden mellan innehavets tillgångar och skulder, värderad enligt värderingsprinciper under Solvens II.	Inga materiella skillnader förutom beträffande andelar i dotterföretag som i den finansiella redovisningen värderas till anskaffningsvärde i moderbolagets årsredovisning.
<i>Aktier – börsnoterade</i>	Aktiens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader vid anskaffningstillfället.	Inga materiella skillnader.
<i>Aktier – icke börsnoterade</i>	De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter medan företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. Huvudprincipen är att onoterade aktier värderas till senast betalt om det finns uppgifter som är relevanta. Ett alternativ till detta är värdering till senaste emissionskurs om denna inte ligger allt för långt tillbaka i tiden. För några aktier tar Länsförsäkring Södermanland in externa värderingar eller värden som tagits fram av aktiebolagen.	Inga materiella skillnader.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	65(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Tillgångsklass	Beräkningsgrunder, metoder och huvudsakliga antaganden i Solvens II	Materiella skillnader mot den finansiella redovisningen
Statsobligationer Företagsobligationer Strukturerade värdepapper Investeringsfonder	De flesta obligationer och andra räntebärande papper är noterade på en aktiv marknad eller auktoriserad börs och värderas därmed till noterad köpkurs på balansdagen. Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så används en värderingsteknik som i så hög utsträckning som möjligt bygger på marknadsuppgifter medan företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. För sådana värderingar används väletablerade värderingsmodeller eller värderingar från utgivaren av instrumentet.	Inga materiella skillnader.
Banktillgodohavanden som inte är likvida medel	Värderas enligt dess nominella värde.	Inga materiella skillnader.
ÅF-andel av FTA avseende skadeförsäkring exklusive sjukförsäkring ÅF-andel av FTA avseende sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring	Se D.2 Försäkringstekniska avsättningar.	Se D.2 Försäkringstekniska avsättningar.
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring Kontanter och andra likvida medel Fordringar (verksamhet, inte försäkring) Återförsäkringsfordringar Försäkringsfordringar och fordringar på förmedlare	Värderas enligt dess nominella värde.	Inga materiella skillnader.
Övriga tillgångar som inte visas någon annanstans	Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter värderas till nominellt värde på grund av deras korta duration, detta anses vara en bra uppskattning av marknadsvärde.	Inga materiella skillnader.

Länsförsäkringar Södermanland har valt att nettoredovisa uppskjutna skatteskulder och uppskjutna skattefordringar. Den uppskjutna skattefordran som nettoredovisats mot uppskjutna skatteskulder per 2016-12-31 presenteras i nedanstående tabell.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	66(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Uppskjuten skattefordran avseende temporära skillnader:	Finansiell redovisning	Solvens II-värde	Förfaller
<i>Fordran avseende övriga temporära skillnader</i>	1 386	1 386	> 1 år
Totalt	1 386	1 386	

Tabell D1 (3): Länsförsäkringar Södermanlands uppskjutna skattefordringar brutto avseende temporära skillnader

Uppskjuten skattefordran avseende omvärderingsbelopp för:	Solvens II-värde	Förfaller
<i>Förutbetalda anskaffningskostnader</i>	3 015	N/A
<i>Omvärdering av FTA brutto</i>	8 163	N/A
Totalt	11 178	

Tabell D1 (4): Länsförsäkringar Södermanlands uppskjutna skattefordringar brutto avseende omvärderingsbelopp

D.2 Försäkringstekniska avsättningar

D.2.1 Värderingen av försäkringstekniska avsättningar för olika affärgrenar

Försäkringstekniska avsättningar ("FTA") värderas till det aktuella belopp som Länsförsäkringar Södermanland skulle vara tvunget att betala om man omedelbart skulle överföra sina försäkrings- och återförsäkringsförpliktelser till ett annat försäkringsföretag. Detta värde beräknas genomgående som summan av en bästa skattning plus en riskmarginal. Bästa skattningen motsvarar det förväntade nuvärdet av framtida kassaflöden. Riskmarginalen ska motsvara kostnaden för att hålla det kapital som krävs för att klara bolagets åtaganden tills dessa är slutavvecklade. Den beräknas med cost-of-capital-metoden där kapitalkostnadsräntesatsen är satt till 6 procent enligt regelverket.

Med stöd av Delegerade förordningen Artikel 58 har följande förenkling använts vid beräkningen av riskmarginalen: det solvenskapitalkrav för kommande år som ingår i formeln för riskmarginalen beräknas med utgångspunkt i motsvarande värde för innevarande år, vilket antas utvecklas över de framtida åren i proportion till bästa skattningens utveckling.

Nedanstående tabell ger en översikt över bolagets FTA fördelade på materiella affärgrenar. Kolumnen LoB anger affärgrenens nummer enligt bilaga I till Delegerade förordningen. Namnen på affärgrenarna har valts så att de beskriver affären så bra som möjligt, snarare än enligt nämnda bilaga.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	67(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

LoB	Affärsgrän	Bästa skattning Premiereserv	Bästa skattning Ersättningsreserv	Riskmarginal	Försäkringstekniska avsättningar
Direkt skadeförsäkring					
2	Sjuk- och olycksfall	5 771	50 240	12 966	68 977
4	Trafik	38 989	235 609	10 192	284 790
5	Övrig motor	60 889	30 610	1 312	92 812
7	Egendom	107 974	192 990	4 968	305 931
Proportionell återförsäkring					
16	Trafik	0	68 309	5 915	74 223
17	Övrig motor	959	6	14	978
Icke-proportionell återförsäkring					
25	Sjuk- och olycksfall	0	2 849	917	3 766
26	Trafik	0	131 449	56 297	187 746
28	Egendom	1 691	22 780	2 733	27 205
Livförsäkring och återförsäkring					
34	Skadelivräntor, direkt	0	81 754	2 884	84 638
36	Skadelivräntor, mottagen återförsäkring	0	52 059	2 193	54 252
Summa		216 273	868 655	100 391	1 185 318

Tabell D2 (1): Försäkringstekniska avsättningar Länsförsäkringar Södermanland

En beskrivning av graden av osäkerhet i bästa skattningen ges i samband med metodbeskrivningen under respektive affärsgrän nedan.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	68(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Sjuk och olycksfall, inklusive mottagen återförsäkring

Affärgren nummer 2 Försäkring avseende inkomstskydd (här kallad Sjuk och olycksfall) består av bolagets separata sjuk- och olycksfallsförsäkring. För beräkning av framtida kassaflöden används i huvudsak Schniepers metod, detta innebär att kostnaden för okända skador (IBNR) antas proportionell mot premien, medan utvecklingen av kända skador antas proportionell mot den kända skadekostnaden (RBNS).

Återförsäkrares andel bestäms genom att tillämpa metoden ovan med skadekostnaden trunkerad vid den excesspunkt bolaget valt i sin excess-of-loss-återförsäkring. Summan av alla sådana andelar för de 23 länsförsäkringsbolagen ingår i den gemensamma Olycksfallspoolen. Mottagen återförsäkring för Sjuk och olycksfall i Länsförsäkringar Södermanland utgör bolagets kvotandel av denna summa.

Värderingen av sjuk- och olycksfallsaffär anses vara relativt osäker då avvecklingstiden är lång (över 30 år kan förekomma). Denna osäkerhet begränsas dock av att de största kostnaderna, som avser invaliditetsersättning, är maximerade i termer av prisbasbelopp.

Trafikförsäkring, inklusive mottagen återförsäkring

Affärgren nummer 4 Ansvarsförsäkring för motorfordon (Trafikförsäkring) består dels av de försäkringar som tecknats sedan bolaget fick egen koncession 2004, som behandlas först, dels av från LFAB övertagen run-off-affär för äldre årgångar, som behandlas längre ner i texten.

Vad gäller affären efter 2004 har länsförsäkringsbolagen relativt låga självbehåll i den interna återförsäkringslösningen. För att ge bästa skattningen bättre precision trunkeras skadorna först vid bolagets självbehåll. Skadorna delas in i

- ☐ skador med personskada – skador som innehåller minst en personskadedel
- ☐ skador utan personskada – rena egendomsskador

där de förra kan vara komplicerade och svårbedömda, medan de senare har en kort avvecklingstid och är relativt lätta att uppskatta. För rena egendomsskador används en triangulering (Chain ladder) på känd skadekostnad, vilket innebär ett antagande om att okänd skadekostnad är proportionell mot känd skadekostnad.

För skador med personskada trianguleras först antalet skador. Vidare beräknas en medelskada per bolag för skadekostnaden under självbehållet baserat på en kombination av gruppens data och bolagets egna data. Slutligen erhålls utvecklingsfaktorer för utbetalt från beräkningar på hela gruppens data. Dessa tre informationskällor kombineras sedan i en Bornhuetter-Ferguson-

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	69(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

skattning av skadekostnaden under självbehållet. Detta innebär ett antagande om att den procentuella andelen okänd skadekostnad är gemensam för gruppen, medan dess storlek bestäms av antalet skador i det enskilda bolaget multiplicerat med medelskadan enligt ovan.

Återförsäkrares andel bestäms genom fördelning av hela gruppens okända skadekostnad (IBNR, som då kan beräknas med större precision) på de enskilda bolagen efter deras andel av premien för avgiven återförsäkring. Bästa skattning brutto blir sedan summan av beräkningen under självbehållet (för egen räkning) och återförsäkrares andel.

Affärsgrenen 26 Icke-proportionell olycksfallsåterförsäkring består av bolagets andel av den så kallade Trafikpoolen. I den mottages återförsäkring som en kvot av alla bolagens skadekostnad över självbehållet, beräknad som ovan.

Den andra delen av Affärsgren nummer 4, Trafikförsäkring fram till 2004, är den run-off-affär som bolaget 2014-12-30 tog över från LFAB och som avser trafikförsäkring fram till dess att länsförsäkringsbolagen fick egen koncession 2004. Skadekostnaderna kan delas upp på egendomsskador respektive personskador, men det finns endast en ytterst liten del egendomsskador kvar i denna avvecklingsreserv, med reservbelopp på sammanlagt under 8 tkr. I praktiken handlar därmed bedömningen om segmentet personskador.

Beräkningarna görs för den samlade affären, medelst triangulering (Chain ladder) av utbetalningar, vilket innebär ett antagande om att okänd skadekostnad är proportionell mot hittills utbetalt. För äldre årgångar, där endast ett fåtal skador återstår, med välbestämda individuella reserver, används dock summan av dessa som bästa skattning. Den resulterande okända skadekostnaden (IBNR) fördelas sedan ut på länsförsäkringsbolagen och LFAB efter deras andel av känd reserv. Eftersom hela affären cederas till LFAB blir återförsäkrares andel lika med bruttoreserven. Dessa andelar slås ihop med den del av affären som ligger kvar hos LFAB och bildar så Trafikreservpoolen. Slutligen får Länsförsäkringar Södermanland en kvotandel (en fix procent) av den samlade affären som mottagen proportionell återförsäkring av Ansvarsförsäkring för motorfordon i Affärsgren nummer 16.

Värderingen efter 2004 måste anses som väldigt osäker för storskadorna, eftersom vi har lång avvecklingstid och i det närmaste obegränsade skadebelopp (max 300 000 tkr). Detta påverkar mottagen återförsäkring och återförsäkrares andel. Beloppen för egen räkning är väsentligt mindre osäkra, tack vare konstruktionen ovan. Den relativa osäkerheten är stor även före 2004, där vi visserligen vet mer om de enskilda skadorna, men samtidigt i hög grad har kvar skador som är mer svårbedömda.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	70(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Övrig motor (Motorkasko)

Affärsgren nummer 5 Övrig motorförsäkring består i huvudsak av momenten Delkasko och Vagnskada, samt några ytterligare mindre moment. Kasko har till den helt dominerande delen väldigt kort avvecklingstid. Den metod som används är därför en vanlig triangulering (Chain ladder) på känd skadekostnad, vilket innebär att okänd skadekostnad antas proportionell mot känd skadekostnad (som är summan av skadereglerarnas individuellt bestämda skadekostnader). För ökad stabilitet trunkeras storskador vid 1 000 tkr, vilket innebär att för skadekostnaden över 1 000 tkr används skadereglerarnas bedömning utan uppräknig. Detta bygger på ett antagande om att stora skador är kända vid beräkningstillfället och att skadereglerarnas bedömning i detta fall är den bästa skattning vi kan få.

För Kasko är sådana skador mindre vanliga. I den mån de överskrider bolagets självbehåll i excess-of-loss-återförsäkringen och därmed genererar avgiven och mottagen återförsäkring hanteras den av en gemensam återförsäkringspool, se beskrivningen för Egendom nedan. Värderingen får anses förhållandevis säker då avvecklingstiden är kort.

Egendom, inklusive mottagen återförsäkring

Affärsgren nummer 7 Försäkring mot brand och annan skada på egendom består av försäkringsgrenarna ”Hem och villa”, inklusive Fritidshus, och ”Företag och fastighet” inklusive Lantbruk.

Här används triangulering (Chain ladder) på känd skadekostnad, vilket innebär att okänd skadekostnad antas proportionell mot känd skadekostnad (summan av skadereglerarnas individuellt bestämda skadekostnader). För ökad stabilitet trunkeras storskador vid 2 000 tkr. För delen däröver gäller den kända skadekostnaden utan uppräknig, även om expertbaserad justering kan förekomma undantagsvis. Även stora kumuler av skador vid naturkatastrofer, till exempel stormar, behandlas utan uppräknig. Detta bygger på ett antagande om att stora skador och katastrofskador är kända vid beräkningstillfället, vilket i sin tur bygger på erfarenheten att de sällan efteranmäls. De är till sitt belopp ej helt kända, men den uppskattning som skadereglerare gör är i detta fall extra noggrann och kan därför anses som bästa tillgängliga skattning.

Som en konsekvens av detta antagande beräknas återförsäkrarens andel till känd skadekostnad över självbehållet i excess-of-loss-återförsäkringen plus katastrofskadekostnaden. Summan av alla sådana återförsäkrarens andelar för de 23 länsförsäkringsbolagen ingår i en gemensam återförsäkringspool.

Affärsgren 28, Mottagen icke-proportionell återförsäkring av egendom utgörs till största delen av bolagets kvotandel av denna summa.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	71(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen		2017-05-17 1.0

Värderingen är för Hem och villa relativt säker, tack vare kort avvecklingstid och begränsad omfattning av storskador. För Företag och fastighet finns en del osäkerhet i storskadornas utveckling och även en underordnad del ansvarsskador med lång avvecklingstid.

Premiereserv

För att bestämma premiereserv tillämpas den förenkling som föreslås i Annex III till EIOPA:s ”Riktlinjer för värdering av försäkringstekniska avsättningar”. Därvid beräknas först på årsbasis en totalkostnadsprocent som mäter hur framtida kostnader och intäkter förhåller sig till premieintäkten. Därefter beräknas ej intjänade premier i förhållande till återstående löptid för avtalen (pro rata temporis). Premiereserven i solvensbalansräkningen är produkten av denna totalkostnadsprocent och ej intjänade premier.

Den största osäkerheten ligger här i bedömningen av skadekostnaden. Då reserven avser skador som ännu ej inträffat, och som vi inte vet något om, kommer utfallet att variera kraftigt.

Skadelivräntor, inklusive mottagen återförsäkring

Detta avsnitt omfattar både Affärgren 34 Livräntor som härrör från skadeförsäkringsavtal och som avser andra försäkringsförpliktelser än sjukförsäkringsförpliktelser och 36 Livåterförsäkring vilka båda beräknas på samma sätt. För dessa affärgrenar gör Länsförsäkringar Södermanland antaganden om dödlighet, driftskostnader och värdesäkring.

Vad gäller dödlighetsantagandet för skadelivräntor följs den rekommendation som togs fram av en arbetsgrupp under dåvarande Svenska Försäkringsförbundet. Rekommendationen heter ”1999 år kapitaliseringstabeller räntenivå och dödlighet” och dess riktlinjer är idag branschstandard. Antagandena har under 2015-16 varit föremål för utredning av en arbetsgrupp under Svensk Försäkring och Trafikförsäkringsföreningen. Slutsatsen blev att utfallet av dödligheten avviker något från modellen som togs fram 1999, men att avvikelserna inte är tillräckligt stora för att modellen ska behöva justeras. Driftskostnaderna antas vara ett värdesäkrat medelvärde per livränta av hela gruppens driftskostnader de senaste fem åren, den framtida värdesäkringen uppskattas med break even inflation.

Den största osäkerheten ligger i den faktiska livslängden. Eftersom beståndet är relativt litet påverkar enskilda försäkringar i motsvarande grad relativt mycket.

D.2.2 Materiella skillnader mot den finansiella redovisningen

I den finansiella redovisningen värderas försäkringstekniska avsättningar (brutto) enligt ÅRFL samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	72(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Skadeförsäkring, premiereserv

Avsättningar för ej intjänade premier i den finansiella redovisningen beräknas i förhållande till återstående löptid för avtalen (pro rata temporis). För olönsam affär görs en bedömning av framtida kostnader för löpande avtal och, om dessa överstiger pro rata temporis-beräkningen, görs ett tillägg med mellanskillnaden (avsättning för kvardröjande risk).

I solvensbalansräkningen beräknas hur stor del av ej intjänade premier som svarar mot framtida kostnader, med diskontering. I praktiken innebär detta för lönsam affär att den del av den finansiella redovisningens premiereserv som motsvarar förväntad vinst lyfts ut, liksom förutbetalda anskaffningskostnader. För olönsam affär kan avsättningen bli ungefär densamma i båda fallen, men kan skilja sig åt på grund av diskonteringen i solvensbalansräkningen. I den sistnämnda tillkommer även en riskmarginal, för premiereserv och ersättningsreserv sammantaget.

Skadeförsäkring, ersättningsreserv

Grunden för avsättning för oreglerade skador (ersättningsreserven) är i båda fallen en uppskattning av de framtida kassaflödena gjord med aktuariella metoder. I den finansiella redovisningen är diskontering bara tillåten för skadeförsäkring med lång avvecklingstid, i vårt fall trafikförsäkring samt sjuk- och olycksfallsförsäkring. För dessa är det valfritt att diskontera eller inte. Länsförsäkringar Södermanland diskonterar inte i den finansiella redovisningen.

Inom solvensbalansräkningen diskonteras all affär med föreskriven marknadsränta. Dessutom finns i solvensbalansräkningen en explicit riskmarginal beräknad med cost-of-capital-metoden. I den finansiella redovisningen har man normalt en implicit marginal, för att få en betryggande reserv som uppfyller gällande regelverk.

Skadelivräntor

Skadelivräntorna diskonteras i den finansiella redovisningen precis som i solvensbalansräkningen med marknadsränta. I solvensbalansräkningen tillkommer en riskmarginal beräknad med cost-of-capital-metoden, medan riskmarginalen i den finansiella redovisningen är mer försiktig än så.

Omvärderingen av försäkringstekniska avsättningar kan sammanfattas enligt följande: Av ett totalt omvärderingsbelopp på 239 777 tkr härrör 38 997 tkr från omvärderingen av premiereserven, som i den finansiella redovisningen uppgår till 260 695 tkr och i solvensbalansräkningen till 221 698 tkr. Merparten av omvärderingen, 200 780 tkr, kommer från ersättningsreserven och beror på annorlunda diskontering och marginal. Detta beskrivs kvantitativt i nedanstående tabell.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	73(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Omvärdering FTA (tkr)	<i>Sjuk och olycksfall</i>	<i>Trafik</i>	<i>Övrig motor</i>	<i>Egendom</i>	<i>Skadelivräntor</i>	<i>Mottagen återförsäkring</i>
<i>FTA enligt finansiell redovisning</i>	86 309	307 109	31 226	196 898	89 930	452 928
<i>Ta bort redovisningens marginal</i>	-24 900	-28 733	-619	-4 417	-8 176	-124 348
<i>Skillnad i diskontering</i>	-11 169	-42 767	3	509	0,0	-51 128
<i>Lägg till solvensbalansräkningens riskmarginal</i>	11 667	8 908	440	3 199	2 884	67 867
FTA enligt solvensbalansräkning	61 907	244 517	31 050	196 189	84 638	345 319

Tabell D2 (2): Omvärderingen av försäkringstekniska avsättningar

D.2.3 Övrig information om försäkringstekniska avsättningar

Återkrav enligt återförsäkringsavtal och från specialföretag

Belopp som kan återkrävas enligt återförsäkringsavtal uppgår till 186 848 tkr för skadeförsäkring exklusive sjukförsäkring och 118 tkr för sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring. Hur dessa värderas beskrivs i föregående avsnitt. Bolaget har inga återkrav från specialföretag.

D.3 Andra skulder

Detta kapitel innehåller en genomgång av värderingen i solvensbalansräkningen för varje skuldpost utanför FTA, tillsammans med eventuella skillnader mot den finansiella redovisningen.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	74(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Beräkningsgrunder, metoder och huvudsakliga antaganden i Solvens II samt skillnader mot den finansiella redovisningen

Tillgångsklass	Beräkningsgrunder, metoder och huvudsakliga antaganden i Solvens II	Materiella skillnader mot den finansiella redovisningen
<i>Andra avsättningar än FTA</i>	Övriga avsättningar omfattar främst avsättning för kreditförluster. Det nominella värdet bedöms vara en bra approximation till ett marknadsvärde.	Inga.
<i>Pensionsåtaganden</i>	Det nominella värdet bedöms vara en bra approximation till ett marknadsvärde.	Inga.
<i>Uppskjutna skatteskulder</i>	Uppskjutna skatter har beräknats för temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Den omvärdering som sker mellan Solvens II och den finansiella redovisningen medför även en beräkning av uppskjuten skatteskuld för tillämpliga poster. Posten uppskjuten skatteskuld redovisas netto mot beräknad uppskjuten skattefordran. Se tabell D3 (1) och D3(2) nedan.	Skillnaderna mellan IFRS och Solvens II hänför sig till uppskjuten skatt på omvärderingsbeloppen samt att uppskjuten skatteskuld har redovisats netto mot uppskjuten skattefordran i Solvens II. Värderingsmässigt, undantaget omvärderingsbeloppen enligt Solvens II, är det ingen skillnad mellan den finansiella redovisningen och Solvens II.
<i>Försäkringsskulder och skulder till förmedlare</i> <i>Återförsäkringsskulder</i> <i>Skulder ((verksamhet, inte försäkring)</i>	Utgörs bla. av förutbetalda försäkringspremier, återstående betalningar till återförsäkringsbolagen eller de olika återförsäkringspoolerna samt övriga skulder såsom leverantörsskulder, trafikskatt, personalens källskatt samt sociala avgifter på löner. På grund av den korta durationen av dessa skulder anses deras nominella värde som en bra approximation till ett marknadsvärde.	Inga.
<i>Övriga skulder som inte visas någon annanstans</i>	Avser främst upplupna personalkostnader såsom upplupna löner, semesterlöneskuld, upplupna sociala kostnader och upplupen löneskatt samt övriga upplupna kostnader. På grund av deras korta duration anses deras nominella värde som en bra approximation till ett marknadsvärde.	Inga.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	75(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen		2017-05-17 1.0

Uppskjuten skatteskuld avseende temporära skillnader:	Finansiell redovisning	Solvens II-värde	Förfaller
<i>Skuld avseende placeringstillgångar</i>	201 658	201 658	> 1 år
Totalt	201 658	201 658	

Tabell D3 (1): Länsförsäkringar Södermanlands uppskjutna skatteskulder brutto avseende temporära skillnader

Uppskjuten skatteskuld avseende omvärderingsbelopp:	Solvens II-värde	Förfaller
<i>Omvärdering av FTA brutto</i>	52 751	N/A
Totalt	52 571	

Tabell D3 (2): Länsförsäkringar Södermanlands uppskjutna skatteskulder brutto avseende temporära skillnader

D.4 Alternativa värderingsmetoder

Nedan följer en redovisning över de väsentliga tillgångar som värderas med alternativa värderingsmetoder, det vill säga metoder som avviker från punkt 4, artikel 10 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/25.

D.4.1 Innehav av LFAB-aktier

Bolagets aktieinnehav i Länsförsäkringar AB värderas till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll enligt vilket aktierna i första hand måste erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde. Substansvärdet för aktien är det samma som Länsförsäkringar AB-koncernens redovisade beskattade egna kapital. Det som påverkar förändringar i substansvärdet är således årets totalresultat i Länsförsäkringar AB-koncernen.

D.4.2 Strimlusen Förvaltnings AB

Länsförsäkringar Södermanland äger 100 % av aktierna och kontrollerar 100 % av rösterna i dotterföretaget Strimlusen Förvaltnings AB ("SFAB"). SFAB äger aktier i fastighetsbolagen Humlegården Fastigheter AB och Lansa Fastigheter AB samt aktier i LF Secondary PE Investments S.A.

Aktier i Humlegården Fastigheter AB

Aktierna i Humlegården Fastigheter AB värderas i solvensbalansräkningen till substansvärde. Fastigheterna i Humlegården värderas av externa värderingsföretag med användning av

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	76(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

ortspriser och fastigheternas kassaflöden. Då marknaden för fastighetstransaktioner fungerat normalt har det medfört att ortspriser varit tillgängliga och kunnat användas.

Aktier i Lansa Fastigheter AB

Aktierna i Lansa Fastigheter AB värderas i solvensbalansräkningen till substansvärde. Fastigheterna i Lansa värderas av externa värderingsföretag med användning av ortspriser och fastigheternas kassaflöden.

Aktier i LF Secondary PE Investments S.A.

Aktierna i LF Secondary PE Investments S.A. ("LFPE") till substansvärde. Värdet per andel anges i Euro som omräknas till aktuell valutakurs. Det samlade substansvärdet baseras på värderingar av underliggande tillgångar. Substansvärdet utgörs av förvaltarnas senast rapporterade NAV för respektive fond justerat för efterföljande kassaflöden från LFPE till fonderna respektive utbetalningar från fonderna till LFPE. De parametrar som påverkar om värdet på aktierna ökar/minskar i LFPE är dels, avseende underliggande innehav i bolag som använder diskonterad kassaflödesmodell för värdering av bolaget, om framtida vinstmarginaler förändras eller om räntan som används för diskontering förändras. I underliggande innehav av bolag som använder en multipelvärdering så påverkas värdet av förändringar i de multiplar som används men även av förändringar i de underliggande faktorerna i jämförbara bolag. Utöver detta så påverkas värdet av aktierna i LF Secondary PE Investments S.A. av förändringar i valutakursen på USD och Euro.

D.4.3 Aktier i Bergvik Skog AB

Värdet på Bergvik Skogs aktier beräknas genom en modell för avkastningsvärdering där alla framtida kassaflöden diskonteras till ett nuvärde med Bergviks kapitalkostnad som diskonteringsränta. För värderingen av Bergvik Skogs aktier har alla större värdepåverkande faktorer inkluderats och de olika kassaflödena har värderats efter skatt (den del som är tillgänglig för aktieägarna). Värderingen är baserad på följande värdekomponenter:

Tillgångar

I värderingen utgörs tillgångarna av följande komponenter:

- Skogsmark (IAS 16)
 - o Skogsmarkens diskonterade skogliga nuvärde från avverkningstidpunkt.
 - o Markrelaterade nyttigheter som arrenden, jakträttsupplåtelser, vindkraftsupplåtelser, m.m.
- Växande skog (IAS 41)
- Plantskoleverksamheten

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanlad	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	77(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

- Övriga anläggningstillgångar
- Omsättningstillgångar (inkl. skattefordran)
- Kassa och bank

Vid beräkningen av nuvärdena av dessa tillgångar dras från intäkterna både de direkta kostnader men också de indirekta (främst förvaltningskostnader) som Bergvik har för drift av verksamheten.

Skulder

Från tillgångarna subtraheras i värderingen de skulder Bergvik har den 31/12 2016. Dessa kan delas upp i:

- Skulder
 - o Avsättningar för uppskjuten skatt
 - o Långfristiga skulder
 - o Avsättningar till skogsvårdsskulden
 - o Övriga skatteskulder
 - o Övriga kortfristiga skulder
- Förlagslån

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	78(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen		2017-05-17 1.0

E. Finansiering

E.1 Kapitalbas

E.1.1 Mål och principer för kapitalbasen

Kapitalplaneringen genomförs en gång per år och är integrerad med den treåriga affärsplaneringen. I processen analyseras storleken på kapitalbehovet och tillgången på kapital utifrån prognoser för försäljning och lönsamhet. Målet med kapitalplanering är att säkerställa att kapitalbasen är tillräcklig för att bära de risker som följer av realiserandet av affärsplanen. Analysen har sin utgångspunkt i arbetet med affärsplanen och dess så kallade basscenario men inkluderar även ett krävande men realistiskt negativt scenario samt stresstester.

Kvantitativa kapitalmål sätts för bolaget och uttrycks som en kapitalkvot. Med kapitalkvot avses kapitalbas dividerat med solvenskapitalkrav. Bolagets kapitalkvot ska ligga inom ett målintervall mellan 200 och 250 procent där det regulativa kravet är 100 procent och bolagets beslutade lägsta risktolerans är 160 procent. Analysen genomförs på ett sådant sätt att styrelse och ledning i bolaget får en ökad förståelse för frågor om kapitalstruktur, kapitalbehov och beredskap för att reducera risker. Efter att kapitalplaneringen har dokumenterats och beslutats av styrelsen följs resultatet upp löpande under året. Vid behov revideras processen under verksamhetsåret.

Posterna i kapitalbasen delas upp på tre nivåer, för Länsförsäkringar Södermanland klassificeras hela kapitalbasen som primärkapital nivå 1.

Kapitalbas (tkr)	2016-12-31
<i>Primärkapital (Nivå 1)</i>	
<i>Avstämningsreserv</i>	2 116 080
Summa Kapitalbas (Solvens 2)	2 116 080

Tabell E1 (1): Överskådlig nivåindelning av kapitalbas

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	79(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

E.1.2 Skillnader mellan tillgångar minus skulder i solvensbalansräkningen och eget kapital i den finansiella redovisningen

Skillnaderna mellan Eget kapital enligt legalt bokslut (IFRS) och kapitalbas i Solvens II består av omvärdering av tillgångar och skulder. Posterna som omvärderas är obeskattade reserver, förutbetalda anskaffningskostnader och försäkringstekniska avsättningar.

Förklaringsposter eget kapital legalt bokslut och kapitalbas (tkr)	
Eget kapital enligt legalt bokslut (IFRS)	919 657
Solvens II justering mot Eget Kapital	1 196 423
<i>Obeskattade reserver</i>	<i>637 588</i>
<i>Omvärdering av aktier i dotterföretag</i>	<i>411 439</i>
<i>Omvärdering av förutbetalda anskaffningskostnader</i>	<i>-13 705</i>
<i>Omvärdering av försäkringstekniska avsättningar (netto)</i>	<i>202 674</i>
<i>Uppskjuten skatt på omvärderingar</i>	<i>-41 573</i>
Summa Kapitalbas (Solvens II)	2 116 080

Tabell E1 (2): Förklaringsposter eget kapital legalt bokslut och kapitalbas

Posten obeskattade reserver består av utjämningsfond, säkerhetsreserv, periodiseringsfond och överavskrivning och medräknas i sin helhet i kapitalbasen. Omvärdering av försäkringstekniska avsättningar netto uppgår till 202 674 tkr (positiv effekt på kapitalbasen), vilket består av flera bruttoposter. Omvärderingen av ersättningsreserverna beror på att bästa skattning för reserverna är lägre än de faktiskt bokförda reserverna i balansräkningen. Omvärderingen av premiereserverna kommer av att förväntad vinst räknas in i Solvens II-balansräkningen när försäkringskontraktet ingås. Denna effekt minskar sedan successivt när premiereserverna periodiseras och faktisk vinst faller ut i resultaträkningen. Omvärdering av försäkringsteknisk avsättning består även av diskonteringsvinst och en riskmarginal. Diskonteringsvinsten uppstår vid diskontering av reserverna med Solvens II-räntekurvan. Riskmarginalen är det belopp som anses behövas för att hålla reserverna till dess de slutavvecklas.

E.1.3 Struktur, värde och kvalitet på primär- och tilläggskapital

Kapitalbasen kan bestå av primärkapital och tilläggskapital. Primärkapitalet består av den positiva skillnaden mellan tillgångar och skulder, värderad enligt värderingsprinciper under Solvens II, samt efterställda skulder. Tilläggskapitalet omfattar poster som inte ingår i

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	80(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

primärkapitalet men som kan krävas in för att täcka förluster. Tillsynsmyndigheten förhandsgranskar och godkänner värdet av poster i tilläggskapitalet innan de kan användas i kapitalbasen.

Posterna i kapitalbasen ska delas in i tre nivåer. Nivå 1 avser poster i primärkapitalet som kan täcka förluster helt och är fullt efterställda samt med god tillgänglighet och likviditet. Nivå 2 avser poster i primärkapitalet som är fullt efterställda samt poster i tilläggskapitalet som kan täcka förluster helt och är fullt efterställda. Nivå 3 avser övriga poster. En post ska anses vara fullt efterställd om den i sin helhet, vid likvidation eller konkurs, inte får återbetalas till innehavaren förrän försäkringsföretagets alla andra förpliktelser har uppfyllts.

Kapitalbasen i Länsförsäkringar Södermanland består endast av primärkapital nivå 1 och får därför i sin helhet täcka solvenskapitalkrav (SCR) och minimikapitalkrav (MCR).

Medräkningsbar kapitalbas (tkr)	2016-12-31
<i>Kapitalbas</i>	2 116 080
<i>Medräkningsbar kapitalbas för SCR</i>	2 116 080
<i>Medräkningsbar kapitalbas för MCR</i>	2 116 080

Tabell E1 (3): Medräkningsbar kapitalbas för att täcka solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet

Primärkapital på nivå 1

Länsförsäkringar Södermanlands kapitalbas består av en avstämningsreserv som förutom eget kapital enligt den finansiella redovisningen omfattar de justeringsposter som uppstår vid omvärdering av bokförda värden till Solvens II- värden. I avstämningsreserven ingår också obeskattade reserver (säkerhetsreserv, utjämningsfond, periodiseringsfond).

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	81(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Kapitalbas (tkr)	2016-12-31
<i>Eget kapital enligt den finansiella redovisningen</i>	919 657
<i>Eliminering obeskattade reserver</i>	637 588
<i>Omvärdering av aktier i dotterföretag</i>	411 439
<i>Omvärdering av förutbetalda anskaffningskostnader</i>	-13 705
<i>Omvärdering av försäkringstekniska avsättningar (netto)</i>	202 674
<i>Uppskjuten skatt på omvärderingar</i>	-41 573
Summa avstämningsreserv	2 116 080
Summa Kapitalbas	2 116 080

Tabell E1 (4):Kapitalbas

E.1.4 Övrig information om kapitalbasen

Bolaget har ingen övrig information att lämna gällande kapitalbasen.

E.2 Solvens- och minimikapitalkrav

E.2.1 Allmän information om Södermanlands solvens- och minimikapitalkrav

Länsförsäkringar Södermanland använder Standardformlen för beräkning av solvenskapitalkravet. En bedömning av Standardformelns lämplighet genomförs årligen. Bedömningen innehåller en kombination av kvantitativa och kvalitativa analyser där Standardformelns antaganden jämförts med bolagets faktiska riskprofil. Bedömningen är att Standardformeln skattar bolagets kapitalbehov väl.

Följande tabell visar solvenskapitalkravets storlek, totalt och uppdelat per riskmodul, samt minimikapitalkravets storlek.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	82(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav (tkr)	2016
<i>Skadeförsäkringsrisk</i>	250 496
<i>Sjukförsäkringsrisk</i>	27 649
<i>Livförsäkringsrisk</i>	7 612
<i>Marknadsrisk</i>	1 155 485
<i>Motpartsrisk</i>	66 971
<i>Diversifiering</i>	-233 439
Primärt solvenskapitalkrav (BSCR)	1 274 774
<i>Operativ risk</i>	29 136
<i>Justering för förlusttäckningskapacitet hos uppskjutna skatter</i>	-286 860
Solvenskapitalkrav(SCR)	1 017 049
Minimikapitalkrav (MCR)	254 262

Tabell E2 (1): Solvenskapitalkravet per riskkategori.

Länsförsäkringar Södermanland använder inte någon förenkling i beräkning av solvenskapitalkrav som under vissa villkor är tillåten enligt bestämmelser i förordning 2015/35 från EU-kommissionen. Bolaget använder inte heller några företagsspecifika parametrar för beräkning av solvenskapitalkrav för försäkringsrisk.

E.2.2 Utveckling av solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet

Det totala Solvenskapitalkravet (SCR) har ökat med 148 mkr under rapporteringsperioden till 1 017 Mkr och minimikapitalkravet (MCR) från 217 mkr till 254 mkr. Betydande förändringar av SCR och MCR under rapporteringsperioden beror till stor del av förändring i kapitalkrav för marknadsrisk.

Kapitalkravet för marknadsrisk har ökat med 190 mkr till 1 155 mkr på grund av ökat marknadsvärde på aktier samt att andelen aktier har utökats. Marknadsrisk består till största delen av aktierisk och koncentrationsrisk. Aktierisken påverkas kraftigt av ökad aktieexponering och aktiedämparens givna värde vars syfte är att konjunkturanpassa kapitalkravet genom att öka kapitalkrav då aktiemarknaden stigit kraftigt och att mildra kapitalkravet då aktiemarknaden fallit kraftigt. Koncentrationsrisken finns främst i bolagets innehav i dotterbolaget Strimlusen

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsskärings Södermanlad	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	83(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

Förvaltnings AB samt i LFAB-aktien. Kapitalkravet för koncentrationsrisk har ökat på grund av ökat marknadsvärde samt nyinvestering i dotterbolaget.

Övriga riskkategorier inom marknadsrisk har uppvisat mindre förändringar.

Motpartsrisken, risken att motparter inte fullföljer sina åtaganden och att eventuella säkerheter inte täcker fordran har minskat från 85 mkr till 67 mkr. Motpartsrisken återfinns till största delen inom bolagets återförsäkring.

Kapitalkravet för skadeförsäkringsrisken har gått från 230 mkr till 250 mkr. Kapitalkravet har ökat på grund av ett ökat krav för katastrofrisk. Kapitalkravet för sjukförsäkrings- och livförsäkringsrisk är marginellt förändrade under året. Den operativa risken uppgår till 29 mkr och är marginellt förändrad under året.

För riskberäkningarna antas generellt att skilda risker inte samvarierar (korrelerar) fullständigt. Detta innebär att aggregatet av två skilda risker är mindre än summan av dem var för sig. Graden av samvariation varierar mellan ingen och hög samvariation. En låg samvariation ger en högre diversifieringseffekt. Därför minskas den totala risken med 233 mkr utifrån dessa samvariationer.

Ett minskat rörelseresultat innebär minskade uppskjutna skatteskulder vilket innebär en förlusttäckningskapacitet för bolaget. Detta beräknas som det totala riskbeloppet (BSCR + operativ risk) multiplicerat med inkomstskattesatsen 22 %. Bolaget har beräknat att 100 % av förlustkapaciteten kan utnyttjas per 2016-12-31 beroende på prognosticerade framtida vinster för perioden 2016-2018. Beloppet har beräknats till 287 mkr.

E.3 Användning av undergruppen för durationsbaserad aktiekursrisk vid beräkning av solvenskapitalkravet

Bolaget använder inte någon undergrupp för durationsbaserad aktiekursrisk vid beräkning av solvenskapitalkravet.

E.4 Överträdelse av minimikapitalkravet och solvenskapitalkravet

Vare sig minimikapitalkravet eller solvenskapitalkravet har överträtts av bolaget under rapporteringsperioden. I händelse av överträdelse av bolagets målnivåer för solvenskapitalkrav finns dokumenterade och av styrelsen beslutade fördefinierade åtgärder.

E.5 Övrig information

Bolaget har ingen övrig information att lämna gällande solvens- och minimikapitalkrav.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar Södermanland	PM-Rapport	Ekonomi och Control		Publik	84(84)
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Nicklas Malm, Slobodanka Savinovic, Jessica Allebert		VD		Styrelsen	2017-05-17	1.0

F. Bilagor till rapporten

Till denna rapport lämnas följande bilagor:

Bilaga 1 QRT S.02.01.e Balansräkning

Bilaga 2 QRT S.05.01.e Premier, ersättningar och kostnader per affärsgrän Non-Life

Bilaga 3 QRT S.05.01.e Premier, ersättningar och kostnader per affärsgrän Life

Bilaga 4 QRT S.05.02.e Premier, ersättningar och kostnader per land Non-Life

Bilaga 5 QRT S.05.02.e Premier, ersättningar och kostnader per land Life

Bilaga 6 QRT S.12.01.e Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkring och SLT sjukförsäkring

Bilaga 7 QRT S.17.01.e Försäkringstekniska avsättningar, skadeförsäkring

Bilaga 8 QRT S.19.01.e Skadeförsäkringsersättningar, total skadeförsäkringsverksamhet

Bilaga 9 QRT S.23.01.e Kapitalbas

Bilaga 10 QRT S.23.01.e Avstämningsreserv

Bilaga 11 QRT S.25.01.e Solvenskapitalkrav

Bilaga 12 QRT S.25.01.e Beräkning av solvenskapitalkrav

Bilaga 13 QRT S.28.01.e Minimikapitalkrav (Linjär formelkomponent för försäkrings- och återförsäkringsförpliktelser för skadeförsäkring)

Bilaga 14 QRT S.28.01.e Minimikapitalkrav (Linjär formelkomponent för försäkrings- och återförsäkringsförpliktelser för livförsäkring)

Bilaga 15 QRT S.28.01.e Övergripande beräkning av minimikapitalkrav